

MEDIACJE W PRAKTYCE

PORADNIK DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

MEDIACJE W PRAKTYCE

PORADNIK DLA PRZEDSIĘBIORCÓW

Dorota Podolska
Anna Starzyńska-Maniecka

Redakcja
dr Tomasz P. Antoszek

Wyższa
Szkoła
Biznesu
w Gorzowie
Wielkopolskim

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Biznesu w Gorzowie Wielkopolskim
Gorzów Wlkp. 2019

Projekt okładki:
Mikołaj Piwoński

Skład, druk i oprawa:
Drukarnia Empir

Copyright © by Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie Wielkopolskim

ISBN 978-83-88991-30-1

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Biznesu
ul. Walczaka 25, 66-400 Gorzów Wlkp.
tel. 95 7336660
www.wsb.gorzow.pl

Spis treści

O projekcie	6
Wstęp	7
I. Mediacje – istota, zasady, cele i korzyści z mediacji	9
1.1. Czym jest mediacja	9
1.2. Zasady mediacji	11
1.3. Cel mediacji	17
1.4. Korzyści z mediacji	18
II. Rodzaje mediacji	24
2.1. Mediacje cywilne	26
2.2. Mediacje rodzinne	26
2.3. Mediacje gospodarcze	27
2.4. Mediacje pracownicze	32
2.5. Mediacje karne	32
2.6. Mediacje administracyjne	33
2.7. Mediacje ubezpieczeniowe	34
2.8. Mediacje z udziałem osób niepełnosprawnych	34
2.9. E-mediacje	36
2.10. Mediacje ze skierowania sądu	37
2.11. Mediacje umowne	38
III. Przebieg mediacji i elementy procedury mediacyjnej	40
3.1. Wszczęcie mediacji	40
3.2. Posiedzenie mediacyjne	43
3.3. Zakończenie mediacji	46
3.4. Rozliczenie mediacji	47
3.5. Zatwierdzenie ugody przez sąd	47
3.6. Umowa o mediację	50
3.7. Rola pełnomocników w mediacji	52
3.8. Konsekwencje podpisania ugody mediacyjnej	54
3.9. Koszty mediacji	56
3.10. Mediacje a arbitraż	59
IV. Rola mediatora. Dobre praktyki	61
V. Kierunki rozwoju mediacji	62
5.1. Mediacje w prawie podatkowym	62
5.2. FIN-NET	63
5.3. ODR	64
VI. Mediacje gospodarcze w praktyce	65
6.1. Przykłady dobrych praktyk	65
6.2. Korzyści z mediacji gospodarczych	77
Akty prawne dotyczące mediacji obowiązujące na dzień 01.11.2019r.	82
1. Podstawowe akty prawne dotyczące mediacji w prawie prywatnym, włącznie ze sporami gospodarczymi	82
2. Mediacja w sprawach pracowniczych	82
3. Mediacja w sprawach rodzinnych	83
4. Mediacja w sprawach administracyjnych	83
5. Mediacja w prawie karnym	84
6. Regulacje Unii Europejskiej dot. mediacji	84
7. Zasady etyczne i inne dokumenty	84
Wzory dokumentów	86

O projekcie

Lubuskie Centrum Arbitrażu i Mediacji (LCAM) to projekt realizowany z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa II - Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.17 Skuteczny wymiar sprawiedliwości, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa. Partnerami projektu są: Wielkopolska Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu – lider projektu, Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie Wlkp., w siedzibie której zlokalizowane jest LCAM oraz Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa w Gorzowie Wlkp.

Projekt skierowany jest do środowiska wymiaru sprawiedliwości, pracowników sądów i prokuratur oraz do mediatorów. Główny cel projektu to poprawa jakości wydawanych orzeczeń/ ugód oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania w sprawach gospodarczych. LCAM działa przy wykorzystaniu i w oparciu o opracowane oraz wdrożone standardy funkcjonowania sieci CAM, której koordynatorem jest Konfederacja LEWIATAN. Ostatecznym beneficjentem działań projektowych jest środowisko przedsiębiorców, korzystających z instytucji mediacji. Mediatorzy skupieni w LCAM prowadzą mediacje, w których przynajmniej jedna ze stron jest przedsiębiorcą.

W ramach projektu przeprowadzono cykl szkoleń z zakresu mediacji gospodarczych dla sędziów, prokuratorów i mediatorów. W okresie od września 2018 r. do listopada 2019 r. odbyły się cztery panele dyskusyjne z udziałem głównych beneficjentów projektu, prowadzone przez teoretyków i praktyków mediacji. W ich trakcie i podczas organizacji, zrealizowano szereg działań promujących sam projekt, ale przede wszystkim mediację jako polubowną metodę rozwiązywania sporów. Niniejsza publikacja jest rozwinięciem zagadnień poruszanych podczas paneli dyskusyjnych oraz szkoleń. Stanowi zapis wniosków, uwag i doświadczenia uczestników paneli, zanalizowanych i opracowanych przez Autorów publikacji. Zamiarem Autorów nie było stworzenie kompendium wiedzy na temat mediacji, a jedynie źródła niezbędnych treści przydatnych przedsiębiorcom, chcącym skorzystać z mediacji. Spełnia, przede wszystkim, rolę poradnika dobrych praktyk.

Efektem całego projektu, w tym oddziaływania niniejszej publikacji, powinien być wzrost liczby prowadzonych w Polsce mediacji.

W przypadku sędziów i prokuratorów, w tym zakresie, spodziewane jest zrozumienie korzyści płynących z kierowania spraw do mediacji i zwiększenie liczby postanowień o skierowaniu. Natomiast, w przypadku przedsiębiorców, należy oczekiwać zwiększenia świadomości co do idei mediacji i intensywniejszego korzystania z tej instytucji prawnej.

dr Anna Czekirda

Wstęp

Mediacja gospodarcza w Polsce – szanse, zagrożenia, perspektywy rozwoju.

Celem niniejszego opracowania jest refleksja na temat stanu mediacji gospodarczej w Polsce, zwłaszcza z uwzględnieniem refleksji poczynionych podczas paneli dyskusyjnych organizowanych przez Lubuskie Centrum Arbitrażu i Mediacji. Mimo stosunkowo intensywnego rozwoju w Polsce w ostatnich latach, mediację należy traktować jako stosunkowo młodą instytucję. Idea mediacji jako alternatywnej metody rozwiązywania konfliktów i sporów, po raz pierwszy pojawiła się w prawie polskim w ustawie z 1991r. o rozwiązywaniu sporów zbiorowych, następnie w kodeksach z obszaru prawa karnego w 1997r., ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich w 2001r., w postępowaniu przed sądami administracyjnymi w 2004r., a od 10 grudnia 2005 r. instytucja mediacji zaistniała w sprawach cywilnych, w tym gospodarczych. Dwie istotne nowelizacje prawne, mające co do zasady na celu stworzenie kolejnego impulsu do rozwoju, weszły w życie kolejno w 2016 i 2019 r. Zmieniały one przede wszystkim Kodeks postępowania cywilnego.

W kontekście sporów gospodarczych mediacja jest osadzona w prawie od 2005 r., choć należy zaznaczyć, że normy prawne nigdy nie wyróżniały mediacji gospodarczej jako szczególnej metody rozwiązywania sporów dedykowanej biznesowi. Była ona uregulowana w kodeksie postępowania cywilnego jako narzędzie dedykowane wszelkiego rodzaju sporom z zakresu prawa prywatnego – od spraw cywilnych, rodzinnych, przez pracownicze, na gospodarczych kończąc. Mimo uregulowania mediacji cywilnej i gospodarczej w przepisach 14 lat temu, przebijała się ona do świadomości otoczenia prawnego i obywateli stosunkowo powoli. Dopiero realne zainteresowanie tematem przez notariuszy, radców prawnych i adwokatów, przejawiające się zwłaszcza poprzez organizowanie szkoleń na mediatorów w gronie tych zawodów prawniczych, tworzenie organizacji i centrów mediacyjnych, przełożyło się na wzrost wiedzy na temat tego, czym są alternatywne względem sądu metody rozwiązywania sporów.

Jak wygląda rozwój mediacji gospodarczej w Polsce dzisiaj? Jakie czynniki wpływają na jej rozwój? Czy kulturowe uwarunkowania tworzą grunt podatny na korzystanie z mediacji i podobnych narzędzi, czy stanowią swoisty szklany sufit dla metod konciliacyjnych? Co zrobić, by mediacja była „smartnym” narzędziem pracy przedsiębiorcy i prawnika (od ang. *smart* – bystry, mądry; akronim SMART używany jest również w biznesie, a oznacza w odniesieniu do wyznaczania celów: Specyficzny; Mierzalny; Akceptowalny; Realny; Terminowy)?

Od lat promuję tezę, że należy wyzbyć się myślenia o mediacji jako alternatywie dla postępowania sądowego. Niestety jest wielu zwolenników mediacji, którzy w taki sposób właśnie stawiają sprawę („mediacja jest lepsza od sądu”; „nie idź do sądu, tylko do mediacji”; „mediacja zamiast sądu”). Z drugiej strony jest wielu opornych na nowatorskie narzędzia rozwiązywania sporów, którzy również postrzegają mediację jako metodę idącą wbrew tradycyjnym metodom, zwłaszcza postępowaniu sądowemu.

Powyższe „alternatywizowanie” mediacji i sądu jest błędne, nieprawdziwe, a przede wszystkim zniekształcające obraz obu tych ważnych instytucji. Być może z tego powodu liczba mediacji skierowanych przez sąd rośnie w niewielkim tempie. Zgodnie ze statystykami Ministerstwa Sprawiedliwości, w sądach okręgowych liczba mediacji od 2006 r. wzrosła ze 116 do 2128 w skali kraju w roku 2018 r., wzrost między rokiem 2016 (2034 spraw) a rokiem 2018 jest nieznaczny (z odnotowanym spadkiem do liczby 1960 w 2017 r.). W sądach rejonowych

spadek jest jeszcze bardziej widoczny. O ile w 2016 r. liczba spraw skierowanych do mediacji wynosiła 4210, o tyle w 2018 r. tylko 2794. Niewątpliwie wpływ na liczby mają stosunkowo często nowelizacje prawa w zakresie mediacji, zwłaszcza istotna nowelizacja, która weszła w życie w styczniu 2016 r. i z pewnością odcisnęła się pozytywnie na statystykach. Zastanawiają jednak późniejsze tąpnięcia. Czy rynek nie był gotowy na nową usługę? Czy środowisko mediatorów nie wykonało zadania należycie? A może po prostu upadł efekt „nowości i świeżości” nowelizacji?

Niewątpliwie świat prawniczy stoi przed dużym wyzwaniem. Zmienia się rynek prawniczy, otoczenie biznesowe, oczekiwania przedsiębiorców wobec rozwiązywania sporów. Zmienia się też podejście sądów w zakresie percepcji sporów i konfliktów. Jednocześnie jesteśmy świadkami ogromnej nowelizacji w zakresie postępowania cywilnego, dotyczącej również mediacji. Nowa, nieznana dotąd postępowaniu cywilnemu, instytucja postępowania przygotowawczego ma na celu m.in. dążenie do zawarcia ugody jeszcze przed rozpoczęciem właściwego procedowania. Czy strony sporu, pełnomocnicy, sądy i mediatorzy stworzą właściwe ramy współpracy, by mediacja była dostępnym i jednym z możliwych profesjonalnych narzędzi rozwiązywania sporów?

Niniejsza publikacja, będąca nie tylko refleksją i strukturą zbudowaną przez Autorów, lecz również wynikiem ponadrocznej pracy wielu osób działających i współpracujących z Lubuskim Centrum Arbitrażu i Mediacji, w tym w ramach organizacji paneli dyskusyjnych, stanowi próbę podsumowania aktualnego stanu rozwoju mediacji w Polsce. W sposób pośredni staje się również doskonałym przewodnikiem po świecie rozwiązywania sporów, wyjaśniając na wstępie, czym jest mediacja, jakie są jej właściwości odróżniające ją od innych metod ADR. Następnie Autorzy analizują poszczególne rodzaje mediacji, wskazując na ich specyfikę. Wreszcie, publikacja odważnie stawia pytanie o dalsze kierunki rozwoju mediacji, z uwzględnieniem innowacyjnych technologii, nowych narzędzi pracy prawnika i menedżera konfliktu.

dr Tomasz P. Antoszek

I. Mediacje – istota, zasady, cele i korzyści z mediacji

1.1. CZYM JEST MEDIACJA

Na początku był konflikt...

Wszechobecny i nieunikniony, stanowiący część życia, której nie chcemy, a z którą tak trudno się rozstać każdemu z nas.

Konflikty w rodzinie, w szkole, w pracy, w przestrzeni publicznej, międzynarodowej, te całkiem przyziemnej natury i bardziej skomplikowane, wynikają z tego, że mamy różne potrzeby, wartości, zasady, priorytety. Spory są zatem czymś naturalnym, bardzo potrzebnym, sprzyjającym rozwojowi i motywującym.

Tam, gdzie ludzie samodzielnie nie odnajdują sposobu radzenia sobie z konfliktem pojawia się mediacja. Z jakiego powodu? Stanowi ona odpowiedź na potrzeby natury ludzkiej, bycia wysłuchanym, traktowanym z szacunkiem i zakończenia sporu bez utraty godności.

Mediacja staje się przestrzenią (...) do pracy na ludzkich potrzebach: docenienia i bezpieczeństwa.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu,*
Zielona Góra - 28 maja 2019 r.,
Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań,
Katarzyna Kamińska, DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

Ludzie bardzo chcą zachować naturalny dla siebie sposób dążenia do pozytywnych relacji z drugim człowiekiem, w atmosferze zaufania i wzajemnej wartości.

Mediacja nie jest czymś nowym i nieznanym. Próby i dążenia do ugodowego rozwiązania sporów sięgają kilku tysięcy lat wstecz. Korzenie mediacji odnaleźć można w kulturze greckiej, w której zwaśnione strony, respektując doświadczenie i wiedzę mędrca, udawały się do niego, by pomagał im znaleźć rozwiązanie nieporozumień.

W kulturze islamu rolę mediatora odgrywało zgromadzenie starszyzny. Zaczątki mediacji były obecne w kulturze żydowskiej, buddyjskiej i hinduskiej.

Współczesną mediację upowszechnili w latach 70-tych XX wieku Amerykanie, znajdując w niej alternatywę dla kosztownych i długotrwałych procesów w przeciążonych salach sądowych.

W Polsce pierwsze przepisy o mediacji do systemu prawa karnego wprowadzono w 1998 roku. W 2005 roku przepisy o mediacji zostały uchwalone w obszarze prawa cywilnego.

Dzisiaj mediacja rozwija skrzydła i zaczyna odgrywać istotną rolę nie tylko w wymiarze sprawiedliwości, ale także w relacjach społecznych. Staje się ważnym elementem w komunikacji – obecnie niezbędnej umiejętności.

***Mediacje to nastawiona na przyszłość forma zarządzania konfliktem,
która służy zarówno rozwiązaniu sporu, jak i utrzymaniu relacji
i komunikacji pomiędzy przedsiębiorcami.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje gospodarcze –
Bariera czy płaszczyzna porozumienia,
Gorzów Wlkp. – 9 maja 2019r., Konflikt w biznesie.
Psychologiczne aspekty rozwiązywania sporów gospodarczych,
Anna Francka, mediator, Szczecin*

Mediacja to fundament budowania porozumienia.

Definicji prawnych mediacji jest wiele. Sama nazwa *mediacje* pochodzi od łacińskiego słowa „*mediare*” czyli być w środku, pośredniczyć.

Mediacje to rozmowa zwaśnionych stron z udziałem bezstronnej osoby trzeciej, zwanej **mediatorem**, podejmowana w celu osiągnięcia przez nie akceptowalnego porozumienia.

***Skuteczny mediator powinien posiadać cechy prawnika,
który bada, szuka, negocjuje, określa stan, broni, szuka argumentów oraz psychologa,
który buduje, motywuje, pozwala, rozumie, filtruje.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje dla biznesu,
Zielona Góra – 17 grudnia 2018r., Metody rozwiązywania sporów gospodarczych w polskim systemie prawnym
dr Tomasz P. Antoszek, Szkoła Prawa Uniwersytetu SWPS, prawnik, psycholog sporów, mediator
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań*

To znakomity, dobrowolny, **uzupełniający wobec sądu**, sposób rozwiązywania konfliktu w poufnej, komfortowej i odformalizowanej atmosferze.

Mediator „tworzy” pole do rozmów i wzajemnego zrozumienia stron, zaangażowanych w konflikt.

***(...) sukcesem mediacji może być niezadowolone, wynikające z niechęci stron do
rozstrzygnięć „po równo”, gdyż wtedy istotą spotkania staje się poszukiwanie
rozwiązań, a mediator ma szansę zostać „mediatorem sporów konstruktywnych”.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., Specyfika sporów w branży IT –
obszary konstruktywnych rozwiązań, Katarzyna Kamińska,
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań*

Mediacja służy przede wszystkim temu, aby strony zostały wzajemnie wysłuchane i zrozumiane, więc po to, by mogły one swobodnie porozmawiać, poznać swoje stanowiska, podzielić się spostrzeżeniami, uwagami. Pozwala to spojrzeć na konflikt nie tylko pod kątem procedury, dowodów, świadków, ale również od „ludzkiej” strony.

Mediacja polega na usprawnieniu komunikacji pomiędzy stronami, umożliwiając swobodne

przedstawienie i rozważenie wszelkich możliwych rozwiązań spornego problemu, w celu skupienia się na potrzebach obu stron.

To także doskonałe narzędzie prawne, dzięki któremu strony mają możliwość samodzielnego kreowania teraźniejszości i przeszłości a finalnie sposobu zakończenia sporu.

1.2. ZASADY MEDIACJI

W mediacji obowiązują zasady, które tworząc fundamentalne reguły postępowania podczas jej przebiegu, decydują o bezkonkurencyjności tego sposobu rozwiązywania sporów wobec innych sposobów rozwiązywania konfliktów. Katalog zasad mediacji jest otwarty, co oznacza, że mogą być tworzone nowe zasady lub doprecyzowywane istniejące.

Kodeks postępowania cywilnego nie wymienia wszystkich zasad ani nie określa ich w szczegółowy sposób, co doskonale wpisuje się w ideę mediacji jako odformalizowanej metody rozwiązywania sporów.

W treści kodeksu postępowania cywilnego odnajdujemy trzy zasady:

1. **dobrowolność** - art. 183¹ § 1 KPC, art. 183⁸ § 2 KPC
2. **poufność** - art. 183⁴ KPC
3. **bezstronność** - art. 183³ § 1 KPC

Pozostałe zasady mediacji, podkreślane przez mediatorów, to:

4. **neutralność**
5. **akceptowalność**

Ad.1. DOBROWOLNOŚĆ

Na dobrowolność mediacji wskazuje art. 183¹ §1 KPC *in principio* „Mediacja jest dobrowolna” - tyle przepis. „Tylko” tyle i „aż” tyle. Dobrowolny - w słowniku języka polskiego określany jest jako «*wynikający z wolnej woli*» lub «*działający bez przymusu*». Dobrowolność stanowi zatem wyraz świadomej, niezależnej od jakichkolwiek nacisków z zewnątrz lub od drugiej strony, arbitralnej decyzji.

Ta podstawowa zasada mediacji ma szeroki wydzźwięk w procedurze mediacyjnej - pojawia się na **każdym etapie** postępowania mediacyjnego.

1) Rozpoczęcie mediacji

W tym pierwszym etapie mediacji zasada dobrowolności realizowana jest poprzez **uzależnienie rzeczywistego wszczęcia mediacji od zgody w tym zakresie uczestników postępowania**. Mediacja rozpoczyna się po zakomunikowaniu, przez wszystkie strony konfliktu, zgody w postaci oświadczenia woli. Wymóg zgody stron na mediację odnosi się zarówno do mediacji umownych, jak i do mediacji prowadzonych na zlecenie sądu (o czym szerzej w dalszej części poradnika- rozdział II - Rodzaje mediacji).

Ustawodawca wyraźnie, w treści przepisów kodeksu postępowania cywilnego, zagwarantował dobrowolność mediacji, uzależniając jej prowadzenie od zgody stron. **Każda ze stron o tym, czy przystąpić do mediacji decyduje samodzielnie, świadomie i bez przymusu.** Nikt nie może w żaden sposób zmusić stron do podjęcia mediacji, gdyż jest to prawo jednostki, a nie jej obowiązek. Skoro dobrowolność rozumiana jako wolna wola i brak przymusu, to elementy, które decydują o możliwości wszczęcia i prowadzenia mediacji, to **przeszkodą** do prowadzenia mediacji będą sytuacje, które wyłączają wolną wolę:

- CHOROBA, która może istotnie wpływać na umiejętność podejmowania świadomych decyzji:
  - silne zaburzenia emocjonalne,
  - choroba psychiczna,
  - uzależnienie od alkoholu lub środków psychoaktywnych,
  - sprzyjająca przemocy w rodzinie.
- WYSOKI POZIOM SKONFLIKTOWANIA, gdy strony nie są zainteresowane rozwiązaniem konfliktu, lecz trwaniem w sporze.
- TRAUMATYCZNE PRZEŻYCIA tzn. trudne doświadczenia, nienawiść i złość mogą uniemożliwić podejmowanie świadomych i racjonalnych decyzji.
- ZALEŻNOŚĆ, np. finansowa, organizacyjna, emocjonalna, która może zostać wykorzystana jako chęć uzyskania korzyści kosztem drugiej, słabszej strony i spowoduje, że podejmowanie jakichkolwiek decyzji będzie się odbywało pod naciskiem.

Wystąpienie którejkolwiek ze wskazanych przeszkód stanowi **negatywną przesłankę** do prowadzenia mediacji, więc wymaga od mediatora wzmożonej uwagi na zachowania i relacje stron. Należy jednak pamiętać, że zgodnie z art. 183⁸ § 2 KPC „Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyraziła zgody na mediację.” Przepis ten przez większość sądów interpretowany jest w ten sposób, że brak wyraźnego sprzeciwu strony w ciągu 7. dni traktowany jest jak zgoda na mediację. Mediacja zostaje zatem w takim przypadku wszczęta, musi zostać sporządzony protokół, a mediatorowi należne jest honorarium.

2) Mediacja w toku

Poczucie dobrowolności potrzebne jest również w dalszym toku mediacji - po jej wszczęciu, **mediacja może się zakończyć w każdym momencie na wniosek którejkolwiek ze stron** i nie wiąże się to z żadnymi negatywnymi konsekwencjami. Wyjątek dotyczy sytuacji, gdy strona rezygnująca wyraziła poprzednio zgodę na mediację, a następnie bez „usprawiedliwienia” z niej zrezygnowała. Trzeba przy tym pamiętać, że mediacja przerwana decyzją o jej zakończeniu lub zakończona brakiem ugody nie stanowi przeszkody do dalszego, sądowego dochodzenia roszczeń. Dobrowolność w mediacji to również szeroko pojęte **decydowanie o sposobie, czasie, miejscu i uczestnikach, biorących udział w mediacji**, na przykład: spotkanie wspólne stron, spotkania odrębne, mediacje bez posiedzeń - np. *on-line*, z pełnomocnikami lub bez, z udziałem osób trzecich, które mogą pomóc w rozwiązaniu konfliktu (np. księgowa, kierownik projektu), spotkania w biurze mediatora, czy w innym miejscu - w przypadku dużych odległości i konieczności osobistego spotkania.

3) Zakończenie mediacji

Zasada dobrowolności dotyczy również samego podpisania umowy mediacyjnej, bowiem zasada ta rozciąga się na cały czas prowadzenia mediacji - od jej wszczęcia do zakończenia.

Wypracowanie porozumienia w toku mediacji - zwanego ugodą mediacyjną, nie oznacza wcale konieczności jej podpisania, ponieważ **jest ono wolą stron**. Może zatem się zdarzyć sytuacja, w której strony, w toku prowadzonych mediacji, wypracowały treść umowy mediacyjnej, uzgodniły dokładnie jej zapisy, po czym jedna ze stron złożyła oświadczenie o rezygnacji (wystarczy ustne) z mediacji i umowy nie podpisała. Uczestnik mediacji ma prawo tak postąpić, ponieważ, jak już zostało wspomniane, zasada dobrowolności jest wyrazem autonomii stron w zakresie decyzji dotyczącej podjęcia oraz prowadzenia mediacji, stanowiąc wyraz szeroko pojętej wolności obywatelskiej. Dopiero podpisana umowa wywołuje skutki prawne – zarówno w sferze powstania praw i obowiązków, jak i w obszarze postępowania (formalnoprawny aspekt).

ZAPAMIĘTAJ:

**DO PODJĘCIA MEDIACJI
ZAWSZE NIEZBĘDNA JEST ZGODA STRON**

Ad. 2. POUFNOŚĆ

Zasada poufności została wprost ujęta w treści art. 183⁴KPC:

§1.

Postępowanie mediacyjne nie jest jawne.

§2.

Mediator, strony i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym są obowiązane zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedziały się w związku z prowadzeniem mediacji. Strony mogą zwolnić mediatora i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym z tego obowiązku.

§3.

Bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym.

Poufność odnosi się do sfery podmiotowej i przedmiotowej mediacji.

W odróżnieniu od postępowania cywilnego toczonego przed sądem, mediacja, co do zasady, nie jest jawna („otwarta dla widowni”). Brak jawności mediacji jest rozszerzony o normę poufności mediacji. Oznacza ona, że treści przekazywane podczas mediacji są poufne, czyli w potocznym rozumieniu: „co było w Vegas, zostaje w Vegas”.

Podmiotowo zasada ta **dotyczy wszystkich uczestników mediacji**, czyli stron, pełnomocni-

ków, innych uczestników spotkania oraz mediatora. Uczestnicy mediacji zostają o zasadzie poufności poinformowani na samym początku posiedzenia mediacyjnego (podczas tzw. monologu mediatora) lub - w przypadku mediacji bez posiedzenia (np. *on-line*) - w treści maila. Z obowiązku zachowania poufności zwolnić mediatora lub innych uczestników mediacji mogą wyłącznie strony - co wynika wprost z treści wskazanego powyżej przepisu. Podkreślić należy, że musi to być zgodna wola wszystkich stron mediacji. Oznacza to, że nie może tego zrobić nawet sąd, na przykład na wniosek jednej ze stron. Ten przepis wskazuje na konieczność niejako współpracy stron w tym zakresie. Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na fakt, iż wspólne oświadczenie stron, dotyczące zwolnienia mediatora lub innej osoby biorącej udział w mediacji z obowiązku poufności, musi być wyrażone w sposób wyraźny lub dorozumiany, (np. w treści oświadczenia, pisma procesowego). Jednak wola stron musi być oczywista i nie może budzić żadnych wątpliwości ani co do osoby zwolnionej z obowiązku zachowania poufności, ani co do zakresu tego zwolnienia. Strony mogą postanowić, że tylko pewne fakty nie będą objęte tajemnicą i muszą one zostać wyraźnie wskazane.

W sferze przedmiotowej **poufność rozciąga się na treść podejmowanych rozmów, propozycje, oferty, stanowiska stron** - odnosi się do tego art. 183⁴ §3KPC stanowiący, że bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym. Wzmocnieniem sfery przedmiotowej zasady poufności odnoszącej się do mediatora jest art. 259¹ KPC, zgodnie z którym: „*Mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba, że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.*” O tym również mediator informuje strony i uczestników mediacji w monologu mediatora lub treści maila. Dobrą, chociaż niewymaganą przez ustawę, praktyką prowadzenia mediacji wzmocniającą zasadę poufności jest niszczenie przez mediatora, po zakończonym postępowaniu mediacyjnym, notatek dotyczących danej mediacji.

Wreszcie, norma poufności jest też zaadresowana do sądu. §3. omawianego przepisu wyraźnie wskazuje, że nawet, jeśli strona w toku postępowania powoła się na okoliczności z mediacji, sąd powinien to uznać za bezskuteczne względem postępowania (zwłaszcza dowodowego). Warto też wspomnieć, że obowiązek dochowania poufności z mediacji (jako negocjacji) spoczywa również na profesjonalnych pełnomocnikach, co jest unormowane w kodeksach etycznych poszczególnych zawodów prawniczych.

Podstawowym **celem zasady poufności**, tak szeroko ujętej przez ustawodawcę, **jest z pewnością zbudowanie zaufania oraz poczucia bezpieczeństwa** stron przystępujących do mediacji. Podczas posiedzeń dąży się do przedstawienia przez strony ich potrzeb, prawdziwych żądań, oczekiwań i możliwości. Bariera wynikająca z braku zaufania pomiędzy stronami, utrudnia docieranie do ich prawdziwych potrzeb, a przełamuje ją właśnie zasada poufności. Strony pouczone o tej zasadzie wykazują większą swobodę w proponowaniu ewentualnych rozwiązań.

W treści protokołu mediator nie informuje o stanowiskach, propozycjach, ustępstwach stron, ani o ich zachowaniu. Informacja ogranicza się wyłącznie do podania daty, miejsca, uczestników mediacji i załączeniu ugody – jeżeli została zawarta.

ZAPAMIĘTAJ:

MEDIACJE SĄ POUFNE

Ad 3. BEZSTRONNOŚĆ

Ta ważna zasada mediacji znajduje odzwierciedlenie w treści art. 183³ KPC:

§1.

Mediator powinien zachować bezstronność przy prowadzeniu mediacji.

§2.

Mediator niezwłocznie ujawnia stronom okoliczności, które mogłyby wzbudzić wątpliwości co do jego bezstronności.

Bezstronność, znajdująca się w katalogu zasad ustawowych oraz w standardach etycznych mediatora, **dotyczy mediatora**, a dokładnie zachowania pozbawionego stronniczości i subiektywizmu. Mediator nie jest doradcą ani pełnomocnikiem którejkolwiek ze stron, nie działa na rzecz żadnego z uczestników mediacji. Ma równoważny stosunek do uczestników i w równym stopniu ich wspiera. Dbą o zachowanie równowagi stron podczas posiedzenia mediacyjnego, wspiera generowanie rozwiązań konfliktu, ale nie ocenia, nie przyznaje racji. Dbą o równość stron, ich poczucie komfortu i możliwość wypowiedzi także wtedy, gdy jedna ze stron przyszła na mediację z pełnomocnikiem a druga bez prawnika.

Standardy prowadzenia mediacji i postępowania mediatora uchwalone przez Społeczną Radę do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości ujmują bezstronność (wobec stron) w treści standardu III „*Mediator jest bezstronny wobec uczestników mediacji*”. Standard ten oznacza, że **mediator wystrzega się stronniczości lub okazywania uprzedzeń i oceniania stron ze względu na ich pochodzenie, wykształcenie, wiek, płeć lub zachowanie czy poglądy prezentowane podczas mediacji.**

Zachowanie bezstronności oznacza również, iż mediator nie nawiązuje takich relacji, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności, a w szczególności mediator nie daje stronom ani nie przyjmuje od stron żadnych prezentów lub innych korzyści, z wyłączeniem wynagrodzenia mediatora.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż zasada ta nie oznacza, że sama znajomość mediatora, np. z pełnomocnikiem którejkolwiek ze stron, czy samą stroną, wyklucza mediatora z możliwości prowadzenia mediacji w danej sprawie. To ważna informacja dla mieszkańców małych miejscowości, w których pełnomocnicy, mediatorzy i sędziowie, a często również strony, znają się z widzenia i czasami wymieniają się „grzecznościami”.

Bezstronność jest bardzo ważnym elementem, wręcz obowiązkiem w pracy mediatora, zaś zachowanie jej w postępowaniu mediacyjnym warunkiem *sine qua non* prawidłowej mediacji. W przypadku zatem przyjęcia przez mediatora informacji, z której wynika, iż nie może on zachować bezstronności lub może zostać posądzony o jej brak, nawet pomimo zachowania najwyższej staranności przy przeprowadzaniu mediacji (np. jedną ze stron jest były pracodawca mediatora - konflikt osobisty lub konflikt zawodowy - mediator występował wcześniej

w innej roli na rzecz jednej ze stron), powinien odmówić prowadzenia mediacji, jeśli uzna, że może to wpłynąć na jego rzetelną pracę. Jeżeli natomiast mediator uznaje według własnego przekonania, że owa wątpliwość nie stanowi przeszkody dla jego działania, powinien - korzystając z art. 183² §4 KPC - zasignalizować stronom wątpliwości dotyczące zachowania bezstronności i uzyskać akceptację dla jego/jej osoby jako mediatora. Dopuszczalna jest sytuacja, w której strony wspólnie zwracają się do znanego im mediatora o przeprowadzenie posiedzeń, mając zaufanie do jego bezstronności, czynią to dobrowolnie, w zaufaniu do jego profesjonalnej postawy.

Obowiązek ujawnienia przez mediatora okoliczności mogących wywołać wątpliwości, co do bezstronności mediatora, rozpoczyna się przed przystąpieniem do mediacji i trwa aż do jej zakończenia. **Jeżeli mediator lub którakolwiek ze stron, również w toku prowadzonej mediacji, uznają, iż zasada bezstronności została naruszona lub powstała w tym zakresie wątpliwość, to każdy z uczestników mediacji ma prawo żądać zmiany mediatora, zaś sam mediator może zrezygnować z mediacji.**

Oczywiście, zachowanie zasady bezstronności nie oznacza, że do mediatora wymaga się, aby do prowadzonej sprawy podchodził bezrefleksyjnie, bez empatii wobec stron. Mediator jest człowiekiem myślącym, czującym, mającym swoje poglądy, zasady i wartości. Musi być jednak otwarty i posiadać umiejętność subtelного rozgraniczenia własnych przekonań i osądów od postaw - często bardzo odmiennych od własnych - prezentowanych przez strony.

ZAPAMIĘTAJ:

MEDIATOR JEST BEZSTRONNY

Ad 4. NEUTRALNOŚĆ

Neutralność w mediacji oznacza, że mediator „nie ma interesu” wobec przedmiotu sporu oraz sposobu rozwiązania konfliktu. O ile zasada bezstronności odnosi się do relacji mediatora ze stronami sporu, o tyle **zasada neutralności definiuje jakość relacji mediatora do przedmiotu sporu, a także jego rezultatu.** Nie oznacza to jednak, że nie może on poinformować o najczęściej stosowanym przez innych rozwiązaniu omawianego problemu lub o możliwości wsparcia decyzji zdaniem specjalisty w określonej dziedzinie. Taką możliwość daje art.183^{3a}KPC *„Mediator prowadzi mediację, wykorzystując różne metody zmierzające do polubownego rozwiązania sporu, w tym poprzez wspieranie stron w formułowaniu przez nie propozycji ugodowych, lub na zgodny wniosek stron może wskazać sposoby rozwiązania sporu, które nie są dla stron wiążące”.*

Wskazane przez mediatora sposoby rozwiązania sporu są dla stron niewiążące. To strony ostatecznie decydują, w jaki sposób mediacja ma się zakończyć i jak ma brzmieć treść ewentualnej ugody mediacyjnej. Wsparcie mediatora w tym zakresie jest, i musi być, rozważne i bardzo subtelne.

Ad 5. AKCEPTOWALNOŚĆ

Zasada akceptowalności odnosi się do osoby mediatora oraz do samej procedury mediacyjnej. Nikt nie ma prawa narzucać stronom wyboru konkretnego mediatora - **mediator powinien być zaakceptowany przez strony.** Każda ze stron ma prawo poprosić o zmianę osoby prowadzącej mediację, o czym dowiaduje się we wstępnej części mediacji, w „monologu”, podczas którego mediator zapytuje strony czy wyrażają zgodę na jego osobę, jako mediatora w ich sprawie.

Świadomość i akceptowanie przez strony procedury mediacyjnej jest warunkiem koniecznym do prowadzenia mediacji. Wszystkie zasady zachowania, etapy posiedzenia, których przedstawienie należy do obowiązków mediatora, a których akceptacja wymagana jest od stron mediacji, sprzyja pozytywnemu zakończeniu. Brak akceptacji reguł postępowania mediacyjnego uniemożliwia jego przeprowadzenie.

Tych zasad, neutralności i akceptowalności, nie zapisano w przepisach kodeksu postępowania cywilnego. Są to zasady pozakodeksowe, ale mają istotne znaczenie w procesie mediacji.

1.3. CEL MEDIACJI

Celem mediacji jest przepracowanie przez strony wszelkich możliwych scenariuszy i rozwiązań istniejącego sporu, wzajemne wysłuchanie, możliwe podczas ich swobodnych wypowiedzi oraz wskazanie sposobu poprawnej komunikacji pomiędzy stronami, sprzyjającej zakończeniu konfliktu, a w przyszłości ich relacji. Bezustanna próba dotarcia do potrzeb stron, prawdziwych przyczyn ich nieporozumienia, to poszukiwanie odpowiedzi na proste pytanie: o co chodzi? Tak naprawdę, o co?

Błędnie przyjmuje się, że celem mediacji jest zawarcie ugody mediacyjnej, zaś brak ugody uznawany jest za porażkę lub, co najmniej, niepowodzenie mediacji. Zdaniem sędziów, którzy bardzo często korzystają z pracy mediatora, sprawę, która wraca z mediacji bez ugody, szybciej i łatwiej się sędzi. W mediacji strony mogą swobodnie, bez rygorów procesowych przedyskutować sporne kwestie i, co najważniejsze, uporać się emocjonalnie z konfliktem. Ma to znaczenie dla dalszego procedowania sporu w sądzie i niewątpliwie zwiększa komfort pracy wszystkich zaangażowanych w proces sądowy.

W mediacji, nawet tej niezakończonych ugodą, strony mają możliwość uporządkowania kwestii spornych – które, jak się często okazuje, nie są sporne - i zweryfikować środki dowodowe.

ZAPAMIĘTAJ:

**CELEM MEDIACJI NIE JEST ZAWARCIE UGODY
UGODA TO MOŻLIWY EFEKT MEDIACJI**

1.4. KORZYŚCI Z MEDIACJI

Kwestia korzyści z mediacji może być postrzegana z kilku perspektyw:

1. korzyści dla stron,
2. korzyści dla pełnomocników stron,
3. korzyści dla sądu,
4. korzyści dla mediatora.

Doświadczony mediator powinien znać korzyści płynące z mediacji, aby wyjaśnić to narzędzie prawne osobom, które nigdy o mediacji nie słyszały - przekonać nieprzekonanych i upewnić wątpiących.

1.4.1. KORZYŚCI DLA STRON

Czas

Mediacja trwa od 1. miesiąca do 3. miesięcy (choć może trwać krócej lub dłużej) - z możliwością przedłużenia na zgodny wniosek stron lub z uwagi na ważne przyczyny.

Zwykle są to 1 lub 2 posiedzenia mediacyjne, które trwają od 1,5 do 2 godzin. W przypadku złożonych sporów gospodarczych, w tym transgranicznych, organizacja może wyglądać inaczej, a praca trwać całą dobę.

ZAPAMIĘTAJ:

**MEDIACJA JEST WIELOKROTNIE SZYBSZA NIŻ POSTĘPOWANIE
SĄDOWE**

**POSTĘPOWANIE W SĄDZIE TRWA ŚREDNIO
10-12 MIESIĘCY**

**MEDIACJE MOŻNA PRZEPROWADZIĆ
W CIĄGU KILKU GODZIN**

**TO TY DECYDUJESZ O TYM,
ILE CZASU PRZEZNACZYSZ NA MEDIACJĘ**

MEDIACJA JEST TAŃSZA NIŻ POSTĘPOWANIE SĄDOWE

- bo nie musisz opłacać wpisu sądowego, a jeżeli opłaciłeś, a zawarłeś ugodę mediacyjną, wpis podlega zwrotowi w całości lub większej części
- bo wybierasz, czy korzystać z pomocy prawnika, czy działać w mediacji samodzielnie
- bo koszty rzeczoznawcy, z którego pomocy można skorzystać w mediacji, są niższe niż jego wynagrodzenie w sprawie sądowej
- bo oszczędzasz czas, a czas to pieniądz.

Poufna

Poufność – w odróżnieniu od negocjacji bez mediatora– jest gwarantowana ustawowo. Pozwala zachować poprawne relacje między stronami i zwiększa komfort rozmów, dzięki wspierającej roli mediatora w swobodnym poszukiwaniu rozwiązań.

Dobrowolna

To strony decydują o rezultacie mediacji i kształcie ugody. Nikt nie może zmusić stron do skorzystania z mediacji, strony decydują samodzielnie czy przystąpić do mediacji. Można z niej zrezygnować w każdym momencie.

Uгода mediacyjna = ugoda sądowa

Uгода mediacyjna **po jej zatwierdzeniu przez sąd** ma moc prawną ugody sądowej - art. 183¹⁵§1 KPC, co oznacza, że jest tytułem egzekucyjnym, a w razie jej niewykonania może stanowić tytuł wykonawczy i podstawę wszczęcia egzekucji przez komornika.

Pewność

W mediacji to strony o wszystkim decydują, one kształtują treść ugody mediacyjnej i wiedzą tym samym, w jaki sposób zakończy się spór.

Dzięki temu strony minimalizują ryzyko ponownego konfliktu.

Oddanie sprawy do sądu nigdy nie daje gwarancji, że sprawa zostanie zakończona w sposób zadowalający dla każdej ze stron.

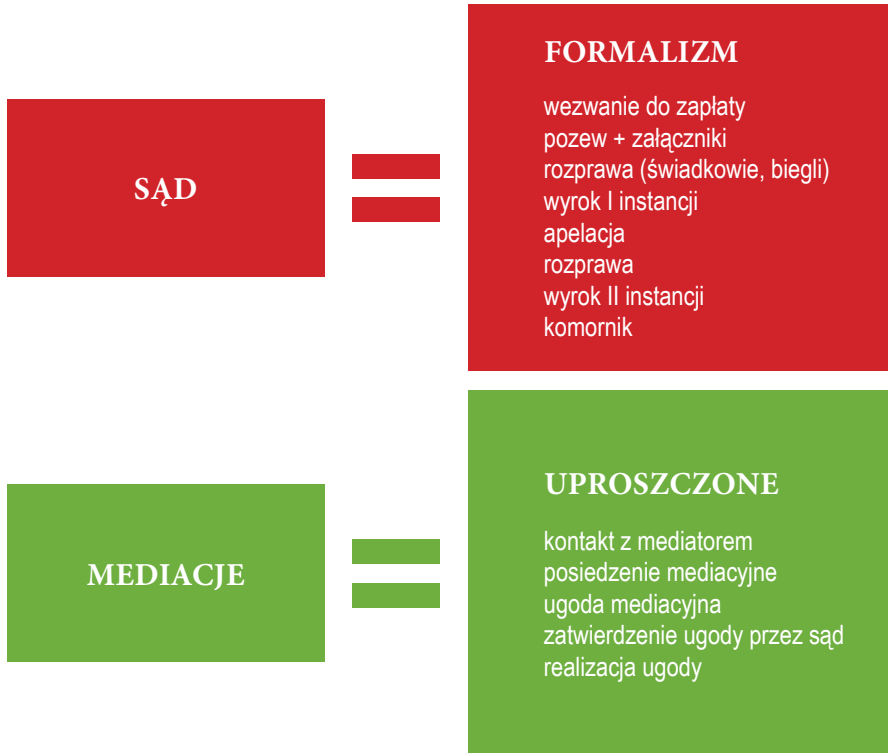
Win-Win

W mediacji nie ma przegranych - ani mediator, ani strony nie decydują o tym, kto ma rację, lecz o tym, w jaki sposób zmierzyć się z problemem, by go rozwiązać. W postępowaniu sądowym zawsze jedna strona przegrywa.

Minimum formalności

Mediacja odbywa się bez dowodów, świadków i zeznań. Obowiązują w niej jasne i proste zasady, a treść wspólnie tworzonej i zaakceptowanej ugody jest dla stron zrozumiała i sprzyja pozytywnym relacjom w przyszłości.

Możliwa jest również mediacja *on-line*, w przypadku znacznych odległości lub tzw. wahadłowa, w przypadku obaw związanych ze spotkaniem bezpośrednim uczestników sporu.

Zachowanie relacji

Ugoda mediacyjna umożliwia i ułatwia współpracę oraz zachowanie, czasami koniecznych, relacji.

Satysfakcja emocjonalna

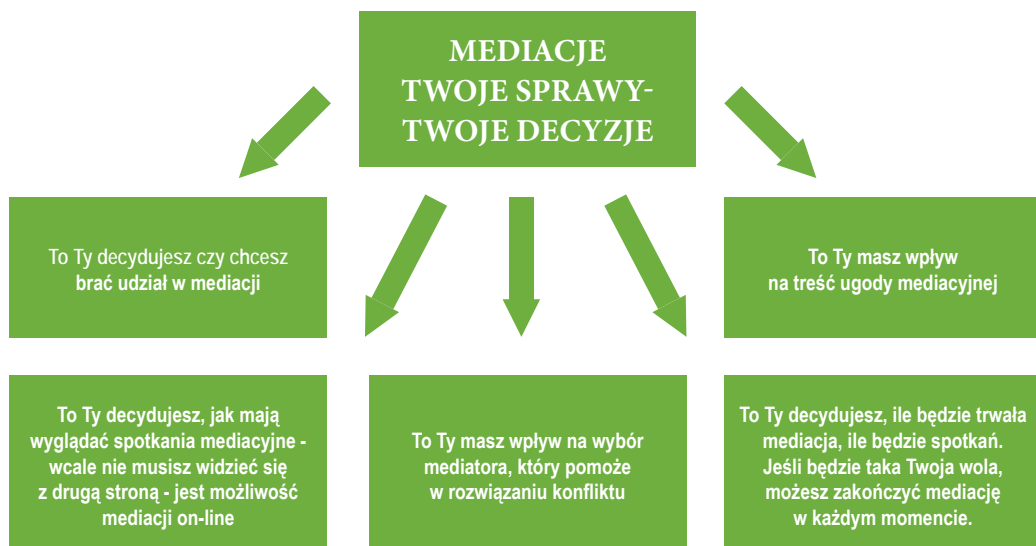
Strony, zapewnione o poufności mediacji, mają możliwość spojrzeć na konflikt z innego punktu widzenia, zrozumieć potrzeby własne i drugiej strony, swobodnie wyrazić swoje obawy, odczucia.

W atmosferze wzajemnego szacunku i pod kontrolą mediatora mogą dać upust emocjom i napięciu, które nie sprzyjały porozumieniu i racjonalnemu spojrzeniu na problem.

Te czynniki powodują, że eskalacja konfliktu zostaje zatrzymana, a strony mogą skupić się na problemie, a nie na walce ze sobą.

Decyzyjność stron

W mediacji to strony o wszystkim decydują, mają wpływ na kształtowanie swoich obowiązków, uprawnień. Mediacje to wyraz wolności obywatelskiej i zaufania do stron, polegającego na oddaniu w ich ręce konfliktu i odpowiedzialności za jego rozwiązanie.

1.4.2. KORZYŚCI DLA PEŁNOMOCNIKÓW

Pewność

Mediacja daje realny wpływ na to, w jaki sposób sprawa się zakończy, ponieważ **zatwierdzona ugoda mediacyjna stanowi tytuł egzekucyjny, a w dalszej kolejności może być tytułem wykonawczym.**

Pełnomocnik jako negocjator

Mediacje są doskonałym narzędziem dla pełnomocnika do prowadzenia profesjonalnych negocjacji. Dzięki takim skutecznym negocjacjom prawnik wyróżnia się na rynku usług prawniczych i jest ceniony przez biznes. Prawnik może również wykorzystać swoje kompetencje negocjacyjne dla dobra klienta.

Pomoc specjalistów

W mediacji można skorzystać z pomocy rzeczoznawcy, specjalisty, który szybciej i taniej, do celów postępowania mediacyjnego, przygotowuje swoją opinię.

W czasie, który sąd przeznaczona na mediację, strony, niezależnie od niej, mogą skorzystać z innych sposobów doskonalenia wzajemnej komunikacji i umiejętności niezbędnych do dalszego funkcjonowania w społeczeństwie np. warsztaty, szkolenia, terapia – to dodatkowy czas dla stron, nie wliczany w czas trwania procesu - dających im możliwość przeprowadzenia korzystnych i trwałych zmian.

Uгода częściowa

Mediacja może się zakończyć również ugodą częściową - co sprzyja znacznemu skróceniu procedowania w sądzie.

Elastyczność mediacji

Spotkania mediacyjne nie muszą być wspólne. Możliwe są spotkania odrębne z każdą ze stron tzw. mediacje wahadłowe. Przy dużych odległościach pomiędzy stronami, możliwe są „spotkania” bez posiedzenia mediacyjnego.

Zakres mediacji może obejmować także kwestie nie wskazane w postanowieniu sądu o skierowaniu sprawy do mediacji, ale i te, od rozwiązania których strona uzależnia decyzję o zakończeniu sporu, w sprawie przywołanej w pozwie.

Zadowolenie klienta

Kończąc spór szybko i niedrogo, pełnomocnik zyskuje zadowolonego klienta, a jeden zadowolony klient to skarb, polecający kolejnych potrzebujących reprezentowania w sprawie.

Wynagrodzenie

Zawarcie ugody mediacyjnej nie musi oznaczać zmniejszenia wynagrodzenia pełnomocnika - możliwość umówienia się na **wynagrodzenie ryczałtowe, wynagrodzenie na zasadzie *success fee*, to szansa na dłuższą współpracę oraz umacnianie wiarygodności w oczach klienta, mające wpływ na *cashflow*** (szansa na szybsze otrzymanie wynagrodzenia).

Dobrowolność

Mediacje są dobrowolne, więc gdy strony są zaciekle i osadzone trwale na swoich stanowiskach lub nie są gotowe do samodzielnego podejmowania decyzji, zawsze można wrócić do sądu.

Przystępna formuła spotkań

Można prowadzić rozmowy spokojnie, rzeczowo, bez tomów akt, „bez togi i krawata”, przy dobrej kawie, a czasami okazuje się, że wtedy łatwiej odkryć, że sprawa ma drugie dno.

1.4.3. KORZYŚCI DLA SĄDU

Usprawnienie postępowania lub nawet kilku

Mediacja umożliwia łączenie kilku spornych spraw zawisłych w różnych wydziałach, sądach, a nawet miejscowościach. Uгода zawarta w wyniku takiej mediacji może zatem zakończyć kilka postępowań sądowych.

Warto wiedzieć, że Sądy bardzo przychylnie spoglądają na tę formę rozwiązywania sporów, gdyż jest to dla nich wygodniejsze. Patrząc przez pryzmat sędziego, korzystniej jest usankcjonować mądrą ugodę niż angażować się w przyszłości w niekończący się spór budowlany, bo nie oszukujmy się – sprawy gospodarcze są bardzo skomplikowane pod względem prawnym i faktycznym, wymagają wnikliwego zagłębienia się w dokumentację techniczną, kosztorysy, tabele, rozwiązania projektowe, opinie kilku biegłych, które same w sobie są często wyzwaniem dla zwykłego śmiertelnika.

Oczywiście nie bez znaczenia jest również znaczne odciążenie samych Sądów.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp.,

Mediacja w sprawach budowlanych, Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych, Gorzów Wlkp.

Umorzenie postępowania

Umorzenie postępowania następuje w wyniku zawarcia i zatwierdzenia ugody mediacyjnej przez sąd.

Mniej spraw do orzekania

Zważnione strony korzystają z mediacji umownych.

Bez uzasadnienia

Sprawa sądowa zakończona ugodą mediacyjną nie wymaga wydawania wyroku i sporządzenia uzasadnienia.

Czas mediacji

Czasu trwania postępowania mediacyjnego, nie wlicza się do czasu trwania postępowania sądowego (art. 183¹⁰ §1 KPC). Mediacja nie ma więc wpływu na przewlekłość postępowania sądowego.

Sprytne wykorzystanie oczekiwania na termin

Jednoczesne skierowanie sprawy do mediacji i wyznaczenie terminu rozprawy powoduje, że z jednej strony upada argument przedłużania postępowania, z drugiej zaś zwiększa się szansa na ugodowe zakończenie sporu. Daje się stronom oręż do podjęcia próby samodzielnego wypracowania porozumienia.

Komfort pracy

W przypadku mediacji, podczas której nie doszło do zawarcia ugody mediacyjnej, pojawia się większy komfort dalszego procedowania sprawy, ponieważ strony w większym stopniu uporały się z negatywnymi emocjami, którym mogły dać upust w mediacji.

Dość często dochodzi do zweryfikowania wniosków dowodowych stron, bowiem pewne okoliczności mogły okazać się bezsporne.

***Chcę zaapelować do sędziów i prokuratorów byście dawali szansę mediacji.
Nic nie ryzykujemy – będzie ugoda to dobrze, jeżeli nie - to niczego nie stracimy –
strony przychodzą inne po pracy z mediatorem (...) na sali sądowej łatwiej się
z nimi rozmawia.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r.,
WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja okiem sędziego. Dlaczego warto
kierować strony do mediacji*, SSO Małgorzata Gronowska-Plust,
Koordynator ds. mediacji, SO w Gorzowie Wlkp.

1.4.3 KORZYŚCI DLA MEDIATORA

Popularyzacja mediacji jako alternatywnej dla sądu możliwości rozwiązania sporu.

Motywacja do podnoszenia swoich kwalifikacji.

Stały rozwój wynikający z różnorodności spraw w mediacji oraz relacji.

II. Rodzaje mediacji

Mediację ze względu na sposób jej zlecenia dzieli się na:

- 1) mediacje ze skierowania sądu
- 2) mediacje umowne.

Charakterystyka tych mediacji została szerzej omówiona na końcu tego rozdziału.

Mediacją może zostać objęta zdecydowana większość spraw z zakresu różnych gałęzi prawa. Ważna jest w tym przypadku „*zdatność ugodowa*” danej sprawy.

Zdatność ugodowa oznacza właściwość sprawy (sporu), która powoduje, że może być ona wyłączona przez strony z państwowego wymiaru sprawiedliwości i rozwiązana przez strony poprzez zawarcie ugody.

Istnieje ona wówczas, gdy spełnione są łącznie następujące przesłanki:

- 1) *droga sądowa w danej sprawie jest dopuszczalna, a sprawa jest sprawą cywilną w znaczeniu materialnym.***

Jako przykład braku pierwszej przesłanki można wskazać spór o korzystanie ze znaku towarowego w sytuacji powoływania się przez jedną ze stron na wygaśnięcia prawa ochronnego na znak towarowy, w przypadkach określonych w art. 169 ustawy – Prawo własności przemysłowej, tj. np. z powodu nieużywania przez wskazany tam okres. Sprawy te bowiem mocą przepisów ustawy są rozpoznawane w tzw. postępowaniu spornym, które toczy się przed Urzędem Patentowym (nie jest to więc sprawa cywilna, mimo że generalnie sprawy dotyczące praw ze znaków towarowych należą do drogi sądowej);

- 2) *przedmiot sprawy stanowią prawa lub obowiązki, którymi strony na gruncie prawa materialnego mogą swobodnie dysponować.***

Jako przykład braku przesłanki drugiej powołać można sytuację, w której strony chciałyby w ugodzie zawartej przed mediatorem przenieść prawo użytkowania. W tej sytuacji nie byłoby zdatności ugodowej, gdyż prawo użytkowania jest niezbywalne (ale kwestie dotyczące sposobu wykonywania użytkowania czy opłat z nim związanych już posiadają zdatność ugodową, gdyż w tym zakresie strony same mogą dokonywać ustaleń);

- 3) *nie istnieje przepis wyłączający możliwość zawarcia ugody.***

Jako przykład trzeciego kryterium należy wskazać sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych. Tam mocą wyraźnego przepisu zawarcie ugody jest niedopuszczalne. Powyższe kryteria odnoszą się zarówno do spraw o charakterze majątkowym, jak i niemajątkowym (oznacza to, że zdatność ugodowa w przypadku tych drugich spraw nie jest wyłączona z góry).

Panel dyskusyjny: *Mediacje dla biznesu,*

Zielona Góra – 17 grudnia 2018r.,

*Zdatność ugodowa i wszczęcie postępowania mediacyjnego
w sprawach gospodarczych, prof. UAM dr hab. Joanna Mucha,*

Poznań

Podkreślić jednak należy, że czasem mimo braku zdatności ugodowej sprawa nadaje się do mediacji. W ramach takiej mediacji strony rozwiązują konflikt, jednak nie zawierają ugody, lecz znajdują inne formalne rozwiązanie na domknięcie kwestii prawnych (np. wspólnicy zmieniają uchwałę, która była przedmiotem sporu).

Ze względu na kategorię spraw, których dotyczy mediacja, dzieli się je na:

2.1. MEDIACJE CYWILNE

- spory o zapłatę,
- sprawy dotyczące wykonywania oraz rozwiązywania umów cywilnych,
- sprawy podziału majątku dorobkowego,
- sprawy dotyczące zniesienia współwłasności,
- sprawy dotyczące sporów sąsiedzkich,
- spory o dział spadku,
- wszystkie te, w których pojawia się konflikt na bazie prawa cywilnego.

Uczestnikami mediacji cywilnych mogą być wszystkie podmioty prawa cywilnego.

Charakterystyczną cechą tych mediacji jest rzeczywista równowaga stron postępowania.

Mediacja pozwala na spotkanie stron konfliktu na neutralnym gruncie, spokojną rozmowę w obecności bezstronnego mediatora, wypracowanie w krótkim czasie satysfakcjonującego wszystkie strony sporu tj. sposobu rozwiązania konfliktu.

2.2. MEDIACJE RODZINNE

- warunki rozwodu lub separacji (z orzeczeniem winy czy bez orzekania o winie),
- władza rodzicielska (wspólna czy dla jednego z rodziców i w jakim zakresie),
- miejsce zamieszkania dziecka,
- sposób opieki czyli kontakty z dzieckiem,
- alimenty (na dziecko lub współmałżonka),
- sposób korzystania ze wspólnego mieszkania,
- podział majątku,
- inne sprawy “okołorozwodowe” np. kontakty z dziadkami,
- inne sprawy rodzinne, w tym niekoniecznie związane z rozwodem (również spraw między małżonkami np. podejmowanie decyzji odnośnie dziecka).

Mediacje w sprawach rodzinnych to jedne z najbardziej skomplikowanych, z uwagi na ich zawziętość oraz zaangażowanie emocjonalne, jakie występują pomiędzy stronami konfliktu.

Dotyczą spraw związanych z funkcjonowaniem rodziny i jej potrzebami.

Mediacje w sprawach rodzinnych to nie terapia, lecz **pomoc w rozwiązywaniu konfliktów** przy wsparciu neutralnej i bezstronnej osoby mediatora.

Mediacji może pomóc obligatoryjność spotkań informacyjnych. Strony posłuchają o tym, na czym polegają mediacje zanim do nich przystąpią – chodzi o to, żeby wprowadzić instytucję mediatora do świadomości społecznej.

Panel dyskusyjny *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja okiem sędziego*.
Dlaczego warto kierować strony do mediacji, SSO Małgorzata Gronowska-Plust,
Koordynator ds. mediacji, SO w Gorzowie Wlkp.

Głównym beneficjentem mediacji rodzinnych jest dziecko.

2.3. MEDIACJE GOSPODARCZE

(...)ustawą z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, przywraca postępowanie odrębne w sprawach gospodarczych oraz ponownie wprowadza do kodeksu definicję sprawy gospodarczej(...) Przede wszystkim objętą definicją sprawy gospodarczej także sprawy wynikające:

z umów o roboty budowlane oraz ze związanych z procesem budowlanym umów służących wykonaniu robót budowlanych; z umów leasingu; przeciwko osobom odpowiadającym za dług przedsiębiorcy, także posiłkowo lub solidarnie, z mocy prawa lub czynności prawnej (art. 458² § 1 KPC).

Oznacza to, że w niektórych przypadkach za sprawę gospodarczą uważa się także sprawę o roszczenia, którego jedną ze stron nie jest przedsiębiorca. Nadto wyraźnie wyłączono spod owej definicji sprawę o podział majątku wspólnego wspólników spółki cywilnej po jej ustaniu oraz sprawę o wierzytelność nabytą od osoby niebędącej przedsiębiorcą, chyba że wierzytelność ta powstała ze stosunku prawnego w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez wszystkie jego strony (art. 458² § 2 KPC).

Panel dyskusyjny: *Mediacje dla biznesu*,
Zielona Góra – 17 grudnia 2018r., *Zdatność ugodowa i wszczęcie postępowania mediacyjnego w sprawach gospodarczych*,
prof. UAM dr hab. Joanna Mucha, Poznań

- sprawy o zapłatę,
- kary umowne,

Sąd Najwyższy zaznaczył, że prawo zamówień publicznych nie wyłącza w żadnym wypadku regulacji kodeksu cywilnego o karze umownej czy jej miarkowaniu. Ponadto żaden przepis prawa zamówień publicznych nie wyłącza przepisów o mediacji. Śmiało zatem można zauważyć, że tworzy się idealna przestrzeń do tego, by w razie konieczności za pomocą narzędzia mediacyjnego przy okazji robót budowlanych dokonać stosownego miarkowania kary umownej. Taka, zatwierdzona ugoda raczej nie zostanie nigdy podważona przez kontrolującego, a Zamawiający zabezpieczy się przed pesymistyczną wizją nałożenia na niego korekty finansowej.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

Artykuł 144 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych co do zasady umożliwia zmianę zawartej w postępowaniu przetargowym umowy tylko w określonych przypadkach – chodzi tutaj o wskazanie przesłanek i warunków przeprowadzenia takiej zmiany w samej umowie, lub w wyjątkowych sytuacjach we wskazanych w tejże ustawie.

(...) ugoda, a najlepiej zawarta właśnie przed mediatorem i zatwierdzona przez Sąd pozwoli na np. miarkowanie kar umownych. Żadna instytucja nie podważy takiej formy – przynajmniej ja się z tym nie spotkałem – a co bardziej bojaźliwi urzędnicy Zamawiającego będą mogli spać spokojnie, nie bojąc się zastrzeżeń pokontrolnych, dzięki czemu otworzą się na zmiany.

(...) w każdym innym przypadku przy pomocy takiej formy (ugody mediacyjnej) można dokonać zmian umowy, wyłączeń, przevorsować drobne odstępstwa. Wszystko zależy od naszej kreatywności i umiejętności odnalezienia się w zaistniałej sytuacji.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

- roszczenia z robót budowlanych, umów o dzieło, zlecenia,

Roboty budowlane to biznes, a podstawą biznesu jest przede wszystkim kalkulowany zysk. Każdy chce zarobić, nikt nie chce stracić.

Na mediację Strony zazwyczaj przychodzą z silnym wsparciem, choćby prawniczym, co jest jak najbardziej mądre. Takie osoby trzecie, często niezaangażowane emocjonalnie w przedmiot sporu są w stanie na chłodno ocenić ryzyko, które dla strony może nieść wystąpienie na drogę powództwa sądowego.

Pamiętajmy, że finał postępowania w Sądzie, tylko dla jednego będzie satysfakcjonujący. Warto zatem rozważyć, czy nie mądrzej ugrać niewiele mniej, niż stracić wszystko o czym w trakcie mediacji zapewne kilkukrotnie będzie przypominał mediator.

(...) niekorzystne rozstrzygnięcie przed sądem to uszczerbek wizerunkowy, co może pogrzebać podwaliny pod negocjowanie przyszłych kontraktów w sektorze prywatnym.

Panel dyskusyjny *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

Wśród mediacji gospodarczych wyróżnia się również mediacje:

- informatyczne. Praktycy wskazują miejsce dla mediacji, w kilku przestrzeniach branży IT, na przykład:

Firma z branży IT, borykająca się z konfliktami pomiędzy pracownikami. Zaangażowano mediatora, by wypracował z nimi procedury postępowania w sytuacjach spornych, a także wskazał, jaki sposób komunikowania się jest korzystny dla budowania i utrzymania porozumienia.

Firma poszukuje wewnętrznych mediatorów, którzy pomogą zatrzymać w firmie cennego pracownika, wskazując przestrzeń i metody do zmiany zachowania jednostki a w konsekwencji relacji w zespole.

Kazus przywołany podczas:

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*, Zielona Góra - 28 maja 2019 r.,
Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań, Katarzyna Kamińska,
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

Ze względu na specyficzny język, którym posługuje się branża IT pojawiła się potrzeba „doradztwa mediacyjnego”.

Klient zamówił stronę swojej firmy. Pomiedzy programistą a klientem doszło do konfliktu, w wyniku którego klient chce zrezygnować z zamówienia i nie jest zadowolony z dotychczasowych działań firmy.

Klient zakłada, że programista ma inne poczucie estetyki, a programista, że klient wymaga rzeczy niemożliwych do zrealizowania ze względów technicznych. Pomiedzy ekspertem IT a klientem, podczas obsługi, dochodzi do konfliktu relacji.

Kazus przywołany podczas:

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*, Zielona Góra - 28 maja 2019 r.,
Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań, Katarzyna Kamińska,
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

Sprawnej technologicznie firmie IT zależy na szybkiej sprzedaży nowej technologii, która w każdej chwili może zostać wprowadzona przez równie kreatywną konkurencję, szybkim zysku i właściwej, zapewniającej to umowie. Mediacja daje możliwość szybkości działań i poufności zapisów oraz wdrażania.

Kazus przywołany podczas:

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*, Zielona Góra - 28 maja 2019 r.,
Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań, Katarzyna Kamińska,
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

- podatkowe,

(...) Jeżeli w procesie mediacji dojdzie do porozumienia możliwe będzie podpisanie umowy podatkowej, która będzie wiążąca dla organu podatkowego. Rzeczywisty sposób wykorzystania mediacji w postępowaniu podatkowym poznamy jednak dopiero po wejściu w życie projektowanych przepisów. (...)

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Projekt zastosowania mediacji w ordynacji podatkowej*.
Mediacje z Urzędem Skarbowym, Piotr Kozik, starszy ekspert skarbowy, KAS, Zielona Góra

- medyczne,

Samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej jest jednostką sektora finansów publicznych. (...) Od 1 czerwca 2017 roku weszła w życie nowelizacja ustawy o finansach publicznych.

Mamy nowy art. 54a w następującym brzmieniu:

- „1. Jednostka sektora finansów publicznych może zawrzeć ugodę w sprawie spornej należności cywilnoprawnej w przypadku dokonania oceny, że skutki ugody są dla tej jednostki lub odpowiednio Skarbu Państwa albo budżetu jednostki samorządu terytorialnego korzystniejsze niż prawdopodobny wynik postępowania sądowego albo arbitrażowego.
2. Ocena skutków ugody nastąpi, w formie pisemnej, z uwzględnieniem okoliczności sprawy, w szczególności zasadności spornych żądań, możliwości ich zaspokojenia i przewidywanego czasu trwania oraz kosztów postępowania sądowego albo arbitrażowego.”

Ostatecznie wątpliwości rozwiewa dodany w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych art. 5 ust. 4 o treści:

„Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w ust. 1, wykonanie ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej zawartej zgodnie z przepisami prawa.”

Jeśli więc mądry dyrektor i pełnomocnik szpitala rzetelnie ocenią przewidywany przebieg i wynik ewentualnego procesu, czyli policzą na przykład, ile szpital zapłaci odsetek ustawowych za opóźnienie w przypadku brnięcia w wieloletni spór sądowy, a dyrektor podejdzie do sprawy rozsądnie, to ugoda wręcz powinna być rozwiązaniem pierwszego wyboru!

Panel dyskusyjny *Mediacje w praktyce*, 24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp.,
Pacjent – lekarz – szpital. Mediacja w sprawach medycznych,
Jolanta Budzowska, radca prawny, Kraków

- ubezpieczeniowe.

2018 roku do Rzecznika Finansowego wpłynęło łącznie 4014 wniosków o rozwiązanie sporu klienta podmiotu rynku finansowego z podmiotem rynku finansowego, w tym 2144 wniosków dotyczy branży ubezpieczeniowej.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*, Zielona Góra - 28 maja 2019 r.
„Mediacja w ubezpieczeniach gospodarczych – realna szansa czy utopijna idea?”
Patrycja Jarus, mediator, Poznań

Z mediacji gospodarczych mogą korzystać osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wszystkie spółki prawa handlowego, przedsiębiorcy w skali „mikro” i „makro”, jednostki samorządu terytorialnego, banki i firmy ubezpieczeniowe.

O korzyściach mediacji gospodarczej w rozdziale VI poradnika.

2.4. MEDIACJE PRACOWNICZE

- spory o zapłatę odszkodowania, wynagrodzenia za pracę, nadgodzin i innych świadczeń,
- konflikty dotyczące warunków zatrudnienia,
- spory związane z rozwiązaniem umowy o pracę,
- konflikty wewnątrz kadry zarządzającej,
- konflikty w zespole pracowniczym,
- sprawy dotyczące mobbingu lub dyskryminacji,
- spory związane z postępowaniem dyscyplinarnym,
- spory wewnątrz struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa,
- opracowanie, zmiana lub dostosowanie regulaminów.

Mediacja jest **doskonałą formą rozwiązywania konfliktów pracowniczych**, czyli powstających wewnątrz przedsiębiorstwa, w relacji pracodawca-pracownik, pracownik-pracownik, organy zarządzające - pracodawcy.

Zainicjować ją może zarówno pracownik, były pracownik, grupa pracowników, jak i pracodawca.

Mediator dba o zachowanie w mediacji równowagi stron, pomimo występującej pomiędzy stronami zależności strukturalnej.

Coraz częściej przedsiębiorcy wprowadzają mediację do swojej kultury korporacyjnej, szkolą swoich mediatorów, współpracują ze specjalistami w zakresie mediacji pracowniczych. W ten sposób wykorzystują szansę na poprawę komunikacji w firmie, oraz zapobiegają eskalacji konfliktów i minimalizują ich koszty.

2.5. MEDIACJE KARNE

Mediacja karna to sposób na rozwiązanie **konfliktu karnego** pomiędzy **pokrzywdzonym** a **oskarżonym (podejrzanym)** z udziałem trzeciej, neutralnej osoby – **mediatora**. Mediacje odbywają się na neutralnym gruncie – zwykle w biurze mediatora.

Mediacje karne należy rozpatrywać pod kątem **pozytywnych efektów**, osobno z punktu widzenia **pokrzywdzonego**, jak i **oskarżonego / podejrzanego**. Różnice między ostatecznie osiągniętymi korzyściami i celami, jakimi kierują się strony, przystępując do tej formy rozwiązania konfliktu, mogą być znaczne.

Czym jest mediacja dla pokrzywdzonego?

- szansą na rozmowę i czynne dochodzenie swoich praw,
- szansą na szybsze i realne naprawienie szkody,
- szansą na wyzbycie się lęku będącego następstwem dokonanego czynu zabronionego,
- szansą na poznanie motywu działania sprawcy i przesłanek wytypowania pokrzywdzonego,
- szansą na poznanie sprawcy,
- szansą na usłyszenie „przepraszam”.

Mediacja karna dla pokrzywdzonego ma istotne działanie terapeutyczne, pozwala odzyskać równowagę po doznanych przeżyciach, wyzbyć się lęków oraz umocnić poczucie sprawiedliwości w obliczu doznanej krzywdy.

Czym jest mediacja dla oskarżonego / podejrzanego?

- szansą na skruchę,
- szansą na wytłumaczenie się, przeproszenie, pojednanie, zadośćuczynienie,
- szansą na korzystny wpływ na sytuację procesową.

Koszty mediacji karnej ponosi Skarb Państwa.

Mediacje karne w pewnym zakresie różnią się od mediacji cywilnych. Zawarcie ugody mediacyjnej w postępowaniu karnym nie zastępuje sprawy sądowej (oprócz spraw prywatnoskargowych), ale wpływa istotnie na dalsze procedowanie, ograniczone zwykle wówczas do dowodów z przesłuchania stron czy na wymiar kary, ponieważ sędzia orzekający w sprawie ma większy wachlarz możliwości.

W sprawie prywatnoskargowej zawarcie ugody mediacyjnej może skutkować zakończeniem postępowania tj. cofnięciem wniosku o ściganie.

Zawarcie ugody w zakresie roszczeń cywilnoprawnych i nadaniu jej klauzuli wykonalności przez sąd, rozwiązuje problem prowadzenia osobnego postępowania sądowego. Ugoda taka ma moc prawną ugody sądowej.

2.6. MEDIACJE ADMINISTRACYJNE

- sprawy z zakresy prawa budowlanego,
- planowanie i realizacja inwestycji „wrażliwych” społecznie,
- zagospodarowania przestrzennego,
- ustalenie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia,
- inne sprawy prowadzone przez organ administracji publicznej, których charakter na to pozwala.

Mediacje w prawie administracyjnym zostały wprowadzone do kodeksu postępowania administracyjnego dopiero w 2017 roku, jako wyraz przyjęcia bardziej partnerskiego modelu relacji administracji wobec jednostki. **Strona występująca przed organem administracji otrzymała możliwość aktywnego kształtowania stosunków prawnych.**

Celem takiej mediacji jest wyjaśnienie i rozważenie okoliczności faktycznych i prawnych sprawy oraz przyjęcie ustaleń, co do sposobu jej załatwienia, np. poprzez wydanie decyzji administracyjnej lub zawarcie ugody. **Z wnioskiem o przeprowadzenie mediacji administracyjnej może wystąpić strona lub organ administracyjny.** Postępowanie mediacyjne może być prowadzone zarówno pomiędzy stronami postępowania, które są w sporze lub pomiędzy stronami postępowania a organem administracyjnym. W mediacji administracyjnej obowiązują ogólne zasady mediacji tj.: dobrowolność (przy czym zgoda na mediację nie może być dorozumiana - musi być jednoznaczna i wyraźna), bezstronność i poufność.

2.7. MEDIACJE UBEZPIECZENIOWE

Na rynku ubezpieczeń firmy oraz ich klienci mają możliwość mediacji za pośrednictwem KNF lub Rzecznika Finansowego (RZF). Instytucję mediacji przy Rzeczniku Finansowym reguluje Ustawa o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym z dnia 05-08-2015 roku.

Osoba fizyczna, aby wszcząć postępowanie przez RZF musi spełnić warunki:

- zgłosić przedsiębiorcy reklamację (spór pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą nie został zakończony),
- miejscem zamieszkania konsumenta jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej a przedsiębiorca ma siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Stronami pozasądowego postępowania rozwiązywania sporów przy RZF są:

- Rzecznik Finansowy (Wydział Pozasądowego Rozwiązywania Sporów),
- klient podmiotu rynku finansowego (osoba fizyczna),
- podmiot rynku finansowego (podmiot rynku finansowego np. zakład ubezpieczeń, UFG, PBUK, broker ubezpieczeniowy, agent ubezpieczeniowy).

Warto dodać, że udział podmiotu rynku finansowego w tym postępowaniu jest obowiązkowy.

Procedura uruchamiana jest po złożeniu wniosku przez klienta do RZF. Rzecznik, w przypadkach określonych w ww. ustawie, może odmówić wszczęcia postępowania, m.in. w sytuacji, kiedy klient nie wyczerpał w danej instytucji drogi postępowania reklamacyjnego.

Na koniec postępowania mediacyjnego Biuro RZF sporządza protokół, który jest doręczany stronom. Jeśli nie została zawarta ugoda, do protokołu zostaje dołączona opinia.

Dzięki uzyskanym uprawnieniom w ramach Ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, RZF to kolejna, obok KNF, silna instytucja na rynku finansowym, która aktywnie wspiera i realizuje model rozwiązywania sporów oparty na mediacji.

Mediacje ubezpieczeniowe to nie tylko sprawny przebieg postępowania i oszczędność czasu, ale również atrakcyjna oferta od strony finansowej – pozwala m.in. na uniknięcie kosztów procesowych. Opłata za uruchomienie postępowania mediacyjnego przy KNF lub u Rzecznika Finansowego wynosi 50,00 zł, niezależnie od wartości przedmiotu sporu. Ugoda mediacyjna, jak w przypadku mediacji cywilnych, po zatwierdzeniu przez sąd ma rangę prawną ugody sądowej, co oznacza, że wywołuje ona takie same skutki prawne, jak gdyby strony zawarły ugodę przed sądem.

2.8. MEDIACJE Z UDZIAŁEM OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Taki rodzaj mediacji zasługuje na wyodrębnienie, po pierwsze z uwagi na coraz większą świadomość społeczną dotyczącą osób z niepełnosprawnością i ich praw, po drugie z uwagi na dość rzadkie poruszanie tego tematu w opracowaniach i literaturze dotyczącej mediacji.

Długotrwałe naruszona sprawność fizyczna, umysłowa, intelektualna lub w zakresie zmysłów - w oddziaływaniu z innymi barierami, może utrudniać osobom niepełnosprawnym pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami.

Panel dyskusyjny: *Mediacje gospodarcze – Bariera czy płaszczyzna porozumienia*,
Gorzów Wlkp. – 9 maja 2019r.,
Osoby niepełnosprawne w mediacji, Olgierd Kosiba, mediator,
specjalista ds. osób niepełnosprawnych, tłumacz polskiego
języka migowego, Poznań

Najczęściej spotykane osoby z niepełnosprawnością to:

- osoby niewidome i słabowidzące (osoby niewidome od urodzenia, niedowidzące, osoby słabowidzące),
- osoby z niepełnosprawnością ruchową:
  - problemy czasowe tj.: złamania, zwichnięcia, pęknięcia kości,
  - niepełnosprawność stała tj.: amputacja, porażenia mózgowie, choroby kręgosłupa, choroby neuro mięśniowe,
- osoby niesłyszące i słabosłyszące (osoby niesłyszące od urodzenia, osoby z uszkodzonym słuchem w różnym stopniu),
- osoby starsze.

Warto wskazać chociaż podstawowe zachowania wynikające z niepełnosprawności oraz zasady postępowania wobec osób z takimi trudnościami:

- Osoby niewidome nie mogą ocenić, jak wygląda miejsce, w którym się znajdują, co może wpłynąć na ich poczucie bezpieczeństwa. Dlatego oprowadzenie osoby niewidomej po miejscu, w którym odbywają się mediacje z pewnością wpłynie pozytywnie na jej poczucie pewności.
- Można również rozważyć prowadzenie mediacji w miejscu im znanym i dostosowanym do potrzeb.
- Osoby niewidome mogą przyjść z psem asystentem, który towarzyszy im na stałe. Należy pamiętać, że taki pies to nie maskotka - on jest w pracy. Warto zapewnić psu dodatkowe miejsce, co zwiększy komfort jego pracy.
- Asystent osoby niepełnosprawnej nie jest stroną, ale może ze względów bezpieczeństwa chce być obecny. Należy dokładnie określić jego rolę.
- W postępowaniu mediacyjnym z udziałem osoby niesłyszącej, kartka i długopis lub odczytywanie z ruchu ust nie rozwiązują problemu komunikacji. Warto korzystać z pomocy profesjonalnych tłumaczy języka migowego.
- W przypadku korzystania z tłumacza języka migowego ważny jest poziom świadczonych przez niego usług oraz określenie jego obowiązków jako uczestnika mediacji. Na każdym etapie rozmowy należy upewnić się, że osoba niesłysząca wie, co się dzieje.
- W postępowaniu mediacyjnym z udziałem osoby niepełnosprawnej ważna jest cierpliwość. Niestosownym będzie poganianie, wzdychanie, "wywracanie oczami". Wykazanie zrozumienia nie jest oznaką litości.

- Wszelkie ustalenia, nawet te chwilowe warto zapisać, żeby móc pokazać proces ustaleń. Próba wyeliminowania strachu zmniejszy problemy z decyzyjnością uczestników mediacji.

2.9. E-MEDIACJE

E-mediacja inaczej mediacje *on-line* - to **możliwość przeprowadzenia postępowania mediacyjnego z wykorzystaniem narzędzi internetowych oraz nowoczesnych technologii komunikacji.**

Obowiązują w niej takie same zasady. Ugoda wypracowana w takiej mediacji ma takie same walory prawne, jak ugoda mediacyjna wypracowana w „standardowych” warunkach, jeżeli finalnie zostanie podpisana przez strony.

Warsztat pracy mediatora oraz stron jest odmienny od mediacji z posiedzeniem.

Mediator rezygnuje z wyznaczenia posiedzenia mediacyjnego i korzysta z narzędzi interaktywnej komunikacji:

- e-mail,
- telefon,
- telekonferencja, wideokonferencja,
- komunikatory internetowe.

Możliwość przeprowadzenia mediacji właśnie w taki sposób przewiduje wprost treść art. 183¹¹KPC, zdanie drugie: „*Wyznaczenie posiedzenia mediacyjnego nie jest wymagane, jeżeli strony zgodzą się na przeprowadzenie mediacji bez posiedzenia mediacyjnego.*”

E-mediacje warto rozważyć w następujących sytuacjach:

- duża odległość, która dzieli strony (np. długotrwały pobyt zagranicą),
- bezpośrednie spotkanie stron jest niemożliwe, utrudnione lub zbyt kosztowne,
- konflikty z branży e-commerce,
- niska wartość przedmiotu sporu (niewspółmierna do kosztów stawiennictwa),
- niechęć lub obawa stron przed osobistym spotkaniem.

ZAPAMIĘTAJ:

E-MEDIACJA UMOŻLIWIA PRZEPROWADZENIE MEDIACJI
W SYTUACJI, KIEDY KLASYCZNA MEDIACJA BYŁABY
NIEMOŻLIWA LUB NIEZASADNA EKONOMICZNIE

Taki sposób prowadzenia mediacji uwarunkowany jest dysponowaniem nie tylko przez mediatora, ale również przez strony, odpowiednimi możliwościami technicznymi (dostęp do komputera, Internetu, komunikatorów) i umiejętnościami ich obsługiwania.

E-mediacja obarczona jest również pewnym ryzykiem. „Spotkania” takie mają wolniejsze tempo rozwoju w porównaniu z bezpośrednimi rozmowami oraz walorem - pozwalają na przygotowanie przemyślanych odpowiedzi.

Taka forma komunikacji, eliminując zachowania niewerbalne, utrudnia odbudowanie relacji. Z tego powodu korzystne dla efektów mediacji, w tym trwałości ugody, jest uzupełnienie tej formy kontaktu np. wideokonferencją.

Coraz częściej mediatorzy korzystają z komunikatorów internetowych, czyli programów przystosowanych do komunikacji on-line w czasie rzeczywistym. Kwestie organizacyjne dotyczą wtedy wyboru komunikatora, terminu i czasu spotkań.

Ważnym czynnikiem przy e-mediacjach jest również dbałość o poufność wiadomości wysyłanych zdalnie i uniemożliwienie dostępu do ich treści osobom niepowołanym.

2.10. MEDIACJE ZE SKIEROWANIA SĄDU

W tych mediacjach, potocznie zwanych również „sądowymi”, są dwie możliwości wszczęcia mediacji:

- Sąd sam podejmuje decyzję o skierowaniu sprawy do mediacji.
- Sąd - na wniosek którejkolwiek ze stron - złożony na jakimkolwiek etapie procesu - kieruje sprawę do mediacji.

ZAPAMIĘTAJ:

DO WSZCZĘCIA MEDIACJI ZE SKIEROWANIA
SĄDU ZAWSZE WYMAGANA JEST ZGODA
STRON NA MEDIACJĘ

Sąd w toku procesu dąży do ugodowego zakończenia sporu - art. 205⁶ § 2 KPC.

Do mediacji można kierować sprawę **na każdym etapie postępowania**, wielokrotnie - art. 183⁸ § 1 KPC.

***Trzeba wracać do mediacji w trakcie procesu,
bo strona na początku procesu nie zawsze jest gotowa.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r.,
WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja okiem sędziego. Dlaczego warto
kierować strony do mediacji*, SSO Małgorzata Gronowska-Plust,
Koordynator ds. mediacji, SO w Gorzowie Wlkp.

Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyraziła zgody na mediację - art. 183⁸ § 2 KPC. Chodzi tutaj o aktywne wyrażenie niezgody na mediację w ciągu 7. dni.

Kierując sprawę do mediacji sąd wydaje postanowienie.

W treści tego postanowienia sąd wskazuje mediatora art. 183⁹ § 1 KPC. **Stronom przysługuje jednak prawo samodzielnego wyboru mediatora.**

Wyznaczony przez sąd mediator ma obowiązek przyjąć zlecenie mediacji. Wyjątkiem jest art. 183² § 4 KPC, który brzmi: „*Stały mediator może odmówić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiązany niezwłocznie powiadomić strony, a jeżeli strony do mediacji skierował sąd – również sąd.*”

Mediacje ze skierowania sądu rozliczane są zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z 2016r. poz. 921) - więcej o kosztach mediacji w rozdziale III - Koszty mediacji.

Koszty mediacji stanowią koszty procesu. Są one zatem rozliczane na końcu postępowania sądowego. **Możliwe jest również zwolnienie z obowiązku ponoszenia kosztów mediacji (koszty te ponosi wówczas Skarb Państwa).** Zwolnienie z kosztów sądowych w całości obejmuje swoim zakresem koszty mediacji.

W przypadku zawarcia ugody mediacyjnej w toku postępowania sądowego, uiszczony wpis sądowy podlega z urzędu zwrotowi – w całości, jeśli ugoda została zawarta przed pierwszą rozprawą, a w wysokości $\frac{3}{4}$, gdy została zawarta później.

2.11. MEDIACJE UMOWNE

Mediacje umowne mogą zostać zainicjowane na kilka sposobów:

- na podstawie klauzuli mediacyjnej w umowie strony zgodnie kierują sprawę do mediatora,
- strony razem zwracają się do mediatora o przeprowadzenie mediacji,
- jedna ze stron występuje do mediatora o przeprowadzenie mediacji.

Mediacje umowne mogą mieć miejsce **przed** złożeniem sprawy w sądzie lub **w toku** postępowania sądowego.

Strony same decydują czy chcą podjąć próbę mediacji i w tym celu zawierają **umowę z mediatorem.**

Konieczność wszczęcia mediacji umownej może wynikać z **klauzul mediacyjnych** ujętych w umowach (np. w umowie o pracę, umowie o roboty budowlane, umowach dzierżawy czy najmu).

Strony same dokonują wyboru mediatora /ośrodka mediacyjnego.

W przypadku zakończenia mediacji umownej ugoda mediacyjną, z reguły nie ma potrzeby składania pozwu do sądu. Zatwierdzenie ugody mediacyjnej odbywa się na posiedzeniu niejawnym, zwykle bez udziału stron (wyjątkiem mogą być sprawy okołorozwodowe oraz podział majątku, w skład którego wchodzi nieruchomości).

W toku sprawy sądowej strony również mają możliwość samodzielnego skierowania sprawy do mediacji. Bardzo często dzieje się tak w przypadku mediacji ze skierowania sądu i objęcia mediacjami jeszcze innych, zawisłych przed sądem spraw.

MEDIACJE UMOWNE

na każdym etapie, wiele razy

dobrowolna, poufna, za zgodą stron

wszczęcie na podstawie umowy

posiedzenia mediacyjne w biurze
mediatora lub bez posiedzeń

czas trwania
określają strony

koszt - na podstawie
cennika mediatora

Ugoda – zatwierdzenie przez sąd
na wniosek - bezpłatnie

brak ugody - nie zamyka
drogi sądowej

MEDIACJE SĄDOWE

na każdym etapie, wiele razy

dobrowolna, poufna, za zgodą stron

wszczęcie na podstawie
postanowienia sądu

posiedzenia mediacyjne w biurze
mediatora lub bez posiedzeń

czas trwania do
3 mcy - przedłużenie na wniosek

koszt - zgodnie z rozporządzeniem
M.S. z 20-06-2016r.

Ugoda – zatwierdzenie przez sąd
na wniosek -bezpłatnie

brak ugody - sprawa dalej
toczy się przed sądem

III. Przebieg mediacji i elementy procedury mediacyjnej

3.1. WSZCZĘCIE MEDIACJI

W zależności od rodzaju mediacji (sądowe lub umowne) przebieg mediacji wygląda następująco:

3.1.1. ZLECENIE PRZEPROWADZENIA MEDIACJI

1) Mediacje sądowe - mediator otrzymuje zlecenie przeprowadzenia mediacji w formie postanowienia sądu.

To samo postanowienie dostają strony procesu. Z reguły strony otrzymują również informacje dodatkowe, dotyczące postępowania mediacyjnego.

Od dnia otrzymania postanowienia sądu liczone są terminy:

- braku zgody na mediację - art. 183⁸ § 2 KPC,
- wniosku o zmianę mediatora,
- odmowy przeprowadzenia mediacji przez mediatora - art. 183² § 4 KPC.

W treści postanowienia sądu, oprócz określenia osoby mediatora, sąd określa termin na przeprowadzenie mediacji do 3 miesięcy - art. 183¹⁰ KPC.

Na zgodny wniosek stron, termin ten może zostać wydłużony.

Mediator ma prawo zapoznać się z aktami sprawy zleconej do mediacji - chyba że strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyrazi na to zgody - art. 183⁹ § 2 KPC.

Zapoznanie z aktami pozwala na zorientowanie się, czego dotyczy spór, jaka była dotychczasowa relacja stron, czy były jakieś próby rozmów. Z akt mediator uzyskuje dane kontaktowe stron lub ich pełnomocników.

2) Mediacje umowne - mediator otrzymuje zlecenie przeprowadzenia mediacji:

- a) na zgodny wniosek obu stron.

Zwykle strony mają już wybranego mediatora lub określony sposób jego wyboru - stanowi o tym często klauzula mediacyjna zapisana w umowach.

Wniosek zawiera oznaczenie stron, dokładnie określone żądanie, przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie, podpis strony oraz wymienienie załączników. Mediatorzy oraz ośrodki mediacyjne udostępniają wzory takich wniosków.

Jeżeli strony zawarły umowę na piśmie, do wniosku dołącza się odpis tej umowy - stanowi o tym wprost art. 183⁷ KPC.

Mediator zapoznaje się z dokumentami dotyczącymi zleconej mediacji - załączonymi do wniosku o przeprowadzenie mediacji.

Czas takiej mediacji zależy od woli stron. **Wyjątkiem** jest sytuacja, kiedy strony same wnioskuje o mediację w sprawie, która objęta jest postępowaniem sądowym a nie została skierowana do mediacji przez sąd. Wówczas czas mediacji uzależniony jest od toku postępowania w sprawie sądowej. Wpływ na czas takiej mediacji mogą mieć wyznaczone przez sąd terminy wpłaty zaliczek na biegłych, terminy rozpraw, co powoduje, że czas mediacji należy „wpasować” w tok procesu, a to już nie jest całkowicie zależne od woli stron.

b) na wniosek jednej strony z dołączonym dowodem doręczenia jego odpisu drugiej stronie.

Dopuszczalne jest, aby mediator, który został poproszony o przeprowadzenie mediacji w danej sprawie, skontaktował się z drugą stroną i uzyskał jej zgodę na mediację. Mediator zapoznaje się z dokumentami dotyczącymi zleconej mediacji - załączonymi do wniosku o przeprowadzenie mediacji.

Czas takiej mediacji zależy od woli stron.

Skuteczne wszczęcie mediacji umownych powoduje przerwanie biegu terminu przedawnienia - więcej na ten temat w rozdziale VI poradnika - Korzyści z mediacji gospodarczych.

ZAPAMIĘTAJ:

WARUNKIEM KONIECZNYM DO WSZCZĘCIA
MEDIACJI – BEZ WZGLĘDU NA JEJ RODZAJ – JEST ZGODA
STRON NA MEDIACJĘ. MEDIACJA JEST DOBROWOLNA!

3.1.2. NAWIĄZANIE KONTAKTU ZE STRONAMI / PEŁNOMOCNIKAMI

Mediator kontaktując się ze stronami telefonicznie/listownie/mailowo, wykonuje następujące czynności:

1) POTWIERDZA WOLĘ PROWADZENIA MEDIACJI (jeśli zgoda nie jest oczywista, np. nie wynika z akt sprawy).

Mediacja ze skierowania sądu zostaje wszczęta po upływie 7. dni od daty otrzymania przez strony postanowienia sądu o skierowaniu sprawy do mediacji (strona ma czas 7. dni na ewentualny sprzeciw w zakresie prowadzenia mediacji).

2) USTALA FORMUŁĘ MEDIACJI

a) **bezpośrednia/pośrednia**

W mediacji bezpośredniej strony spotykają się ze sobą twarzą w twarz, w jednym pomieszczeniu, w obecności mediatora.

Bywają jednak sytuacje, kiedy strony nie chcą lub nie mogą się spotkać w jednym pomieszczeniu. Mediator ma możliwość zorganizowania posiedzenia mediacyjnego dla każdej ze stron w różnych terminach lub godzinach.

Taka sytuacja może mieć miejsce w mediacjach karnych, kiedy pokrzywdzony nie chce się spotykać ze sprawcą, bądź mediacjach cywilnych, kiedy konflikt jest na tyle silny, że uniemożliwia rozmowę. Strony odbywają wówczas posiedzenia mediacyjne oddzielnie, każda ze stron spotyka się z mediatorem osobno i nie dochodzi do bezpośredniego spotkania stron konfliktu – są to mediacje wahadłowe. Mediator jest w tym wypadku pośrednikiem, przekazującym stronom informacje, wzajemne stanowiska oraz propozycje rozwiązań, wypracowane podczas rozmów z nim – na ujawnienie których wyraziły zgodę. Taka mediacja trwa dłużej i jest trudniejsza do prowadzenia zarówno dla stron, jak i dla mediatora.

ZAPAMIĘTAJ:

**W KAŻDYM MOMENCIE MOŻESZ PROSIĆ O ZMIANĘ
TRYBU PROWADZENIA MEDIACJI W JEJ TOKU:
Z POŚREDNIEJ NA BEZPOŚREDNIĄ
I Z BEZPOŚREDNIEJ NA POŚREDNIĄ**

b) mediacje z posiedzeniem lub bez posiedzenia

Posiedzenie mediacyjne to „klasyczne” mediacje, stanowiące spotkanie stron lub strony z mediatorem, w określonej przestrzeni rzeczywistej i z ich fizyczną obecnością.

Mediator ustala, w porozumieniu z uczestnikami mediacji, miejsce i czas posiedzenia mediacyjnego. Miejsce, w którym odbywają się mediacje, powinno być neutralne, chyba, że strony inaczej zadecydują.

Przepisy dopuszczają sytuację, w której, za zgodą stron, przeprowadzanie mediacji odbędzie się bez posiedzenia - art. 183¹¹KPC.

Przykładem takich mediacji są mediacje *on-line* - więcej w rozdziale II - E-mediacje.

3) USTALA UCZESTNIKÓW MEDIACJI

Mediator uzgadnia ze stronami czy w postępowaniu mediacyjnym mają brać udział same strony, czy strony wraz z ich pełnomocnikami, sami pełnomocnicy, ewentualnie inne osoby niebędące stroną, a mogące pomóc w porozumieniu: księgowa, małżonka/-ek, technolog, a nawet trzeci podmiot: ubezpieczyciel, poręczyciel.

Udział osób trzecich jest możliwy za zgodą drugiej strony.

Należy pamiętać, iż poufność mediacji rozciąga się również na uczestników mediacji niebędących stronami, o czym mediator informuje podczas tzw. monologu mediatora.

3.2. POSIEDZENIE MEDIACYJNE

1) PRZEDSTAWIENIE SIĘ STRON

Mediator poznaje strony, ich pełnomocników, pozostałych uczestników mediacji (odbiera od stron zgodę na ich uczestnictwo w posiedzeniu mediacyjnym).

2) Tzw. MONOLOG MEDIATORA

To bardzo istotny element posiedzenia mediacyjnego.

Mediator wyjaśnia uczestnikom zasady mediacji, jej cel, rolę mediatora, przebieg mediacji (w tym możliwość spotkań na osobności), informuje o kosztach mediacji i skutkach zawarcia ugody mediacyjnej. To etap mediacji, w którym mediator po krótkim monologu prowadzi dialog, odpowiadając uczestnikom posiedzenia na ewentualne dodatkowe pytania, dotyczące tej formy pozasądowego rozwiązywania sporów.

Mediator odbiera zgodę na mediację i na osobę mediatora.

W przypadku mediacji bez posiedzenia mediacyjnego (*e-mediacje*) wszystkie informacje tzw. monologu mediatora, powinny zostać przekazane stronom w treści wiadomości e-mail, bądź w pliku w komunikatorach.

Dość częstą praktyką jest zakończenie monologu mediatora podpisaniem umowy o mediację (szerzej w tym rozdziale - Umowa o mediację).

Mediator (...) jest tym, który buduje zaufanie i komunikację, a nie specjalistą w dziedzinie, którą dotyka mediacja.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań*,
Katarzyna Kamińska, DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

3) OKREŚLENIE ARENY SPORU

Na tym etapie mediator prosi o jasne określenie tematów/spraw, które mają być objęte mediacją.

Istnieje możliwość ujęcia w postępowaniu mediacyjnym kilku spraw (roszczeń) pomiędzy tymi samymi stronami, niezależnie od tego, czy sprawy te są objęte postępowaniem sądowym, czy jeszcze nie.

4) PRZEDSTAWIENIE STANOWISK STRON

W tej części spotkania każda ze stron ma możliwość określenia swoich propozycji i oczekiwań.

5) DOCIERANIE DO POTRZEB

Za oczekiwaniami stron zawsze stoją potrzeby. Czasami są one wyraźnie określone przez strony. Zdarza się jednak, że mediator moderując rozmowę, zadając pytania o obawy, możliwości, wyobrażenia, uczucia, wizję przyszłości, musi pomóc stronie odkryć te potrzeby.

6) POSZUKIWANIE PROPOZYCJI DOTYCZĄCYCH SPOSOBU ROZWIĄZANIA SPORU - W TYM SPOTKANIA NA OSOBNOŚCI

Mediator może na tym etapie mediacji zaproponować stronom spotkania na osobności, przeznaczając w miarę możliwości i dynamiki spotkań tyle samo czasu na rozmowę z każdą ze stron.

Spotkania na osobności są:

- **poufne** - informacje uzyskane w toku spotkań na osobności są udostępniane drugiej stronie wyłącznie za zgodą strony udzielającej informacji na osobności oraz w dokładnie ustalonym przez nią zakresie,
- **możliwe w każdym czasie,**
- **dostępne dla obu stron konfliktu,**
- **czas ich trwania zależy od potrzeb stron.**

Jest to jedno z ważniejszych narzędzi mediacji, tak bardzo ją odróżniającą od negocjacji, które takim narzędziem nie dysponują.

Mediator wspomaga poszukiwanie wspólnych punktów w propozycjach stron, wynikających z ich interesów.

Profesjonalny mediator w swojej pracy, w celu pomocy stronom, wykorzystuje różne techniki mediacyjne. Ma to na celu ułatwienie komunikacji pomiędzy stronami, wzajemne zrozumienie, poznanie potrzeb i obaw stron oraz skoncentrowanie się na sformułowaniu możliwych do zrealizowania działań.

7) WERYFIKACJA WYPRACOWANYCH ZAŁOŻEŃ POROZUMIENIA

Uгода mediacyjna musi być:

- zgodna z prawem,
- zgodna z zasadami współżycia społecznego,
- zrozumiała,
- bez sprzeczności,
- nie może dążyć do obejścia prawa.

Pod tym kątem mediator, wraz ze stronami mediacji i ich pełnomocnikami, weryfikuje założenia porozumienia.

Sąd odmawia nadania klauzuli wykonalności albo zatwierdzenia ugody zawartej przed mediatorem, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności, ale także wtedy, gdy wymaga tego ochrona środowiska lub ochrona produkcji należytej jakości.

(...) w każdym innym przypadku przy pomocy takiej formy (ugody mediacyjnej) można dokonać zmian umowy, wyłączeń, przeforsować drobne odstępstwa.

Wszystko zależy od naszej kreatywności i umiejętności odnalezienia się w zaistniałej sytuacji.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,

8) PROJEKT UGODY MEDIACYJNEJ/BRAK UGODY

Projekt ugody mediacyjnej sporządzają, po wcześniejszym ustaleniu, pełnomocnicy lub strony, a mediator może ich w tym wspierać.

Z uwagi na różne praktyki w tym zakresie warto na początku mediacji zapytać mediatora o tę kwestię.

Po zatwierdzeniu zmian i akceptacji treści ugody, jest ona gotowa do podpisania.

Z uwagi na możliwości, jakie daje mediacja, prace nad projektem ugody i jego poprawki mogą być przeprowadzane z wykorzystaniem maila, telefonicznie czy poprzez wideokonferencję, co niewątpliwie usprawnia postępowanie i wpływa na minimalizację kosztów korespondencji oraz wynajmu pomieszczenia na mediację.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że istnieje możliwość sporządzenia ugody częściowej, dotyczącej tylko elementu konfliktu. Takie działanie także wpływa pozytywnie na dalsze procedowanie i skrócenie procesu.

Tak uzgodniona ugoda mediacyjna jest podpisywana przez strony.

Wypracowana przed mediatorem ugoda może otworzyć pewne niedostępne do tej pory obszary.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

3.3. ZAKOŃCZENIE MEDIACJI

Mediacje mogą się zakończyć zawarciem porozumienia - ugody mediacyjnej, częściowej ugody lub brakiem zawarcia takiej ugody.

1) ZAWARCIE UGODY MEDIACYJNEJ

W przypadku zawarcia ugody w ramach mediacji, z chwilą jej zatwierdzenia przez Sąd dalsze postępowanie sądowe staje się zbędne. Sąd wydaje wówczas postanowienie o jego umorzeniu.

Jeżeli ugoda reguluje kwestie mogące być przedmiotem postępowania egzekucyjnego, co będzie dotyczyć głównie roszczeń o charakterze majątkowym, sąd zatwierdza ją przez nadanie klauzuli wykonalności, natomiast w przypadku, gdy przedmiot ugody nie nadaje się do egzekucji, sąd zatwierdza ją postanowieniem.

Zatwierdzenie przez Sąd ugody zawartej przed mediatorem przez nadanie jej klauzuli wykonalności, powoduje, iż ugoda taka już w momencie zatwierdzenia staje się tytułem wykonawczym, innymi słowy, gdy jedna strona się pomimo porozumienia od swoich obowiązków uchyla, to druga z ugodą w ręku może ją do tego skutecznie przymusić. Ugoda zawarta przed mediatorem, po jej zatwierdzeniu przez Sąd ma moc prawną ugody zawartej przed Sądem.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp.,
Mediacja w sprawach budowlanych, Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych, Gorzów Wlkp.

Mediator sporządza z mediacji protokół (wyjątkiem są sprawy karne, po których mediator pisze sprawozdanie) i doręcza odpisy protokołu stronom oraz sądowi, jeżeli zlecił mediację. Załącznikiem do protokołu jest ugoda mediacyjna.

Treść protokołu odpowiada wymogom art. 183¹²§ 1 KPC, zawiera on zatem informacje:

- miejsce i czas przeprowadzenia mediacji,
- imię, nazwisko (nazwę) i adresy stron,
- dane mediatora,
- wynik mediacji, czyli informację czy została zakończona ugoda czy też nie.

Z uwagi na obowiązującą w mediacji zasadę poufności **mediator nie umieszcza w treści protokołu żadnych innych informacji**: propozycji stron, opisu zachowania uczestników mediacji, wskazania kto zrezygnował z postępowania mediacyjnego.

2) BRAK UGODY

W przypadku braku porozumienia, mediator sporządza wyłącznie protokół.

ZAPAMIĘTAJ:

BRAK UGODY W MEDIACJI ZE SKIEROWANIA SĄDU OZNACZA,
ŻE SPRAWA NADAL TOCZY SIĘ W SĄDZIE.

W PRZYPADKU BRAKU UGODY MEDIACYJNEJ W SPRAWIE,
KTÓRA JESZCZE NIE ZOSTAŁA SKIEROWANA DO SĄDU, STRONA
ZAWSZE MA MOŻLIWOŚĆ DOCHODZENIA SWOICH PRAW
W SĄDZIE. JEŻELI UCZYNI TO W ODPOWIEDNIM TERMINIE,
KOSZTY MEDIACJI UMOWNEJ BĘDĄ KOSZTAMI PROCESU.

3.4. ROZLICZENIE MEDIACJI

Zgodnie z art. 183⁵§ 2 KPC **należności za przeprowadzenie mediacji, mediator pobiera bezpośrednio od stron**, wystawia w tym celu stronom rachunek, fakturę lub paragon. Wyjątkiem są sprawy, w których strona została zwolniona z obowiązku ponoszenia kosztów mediacji lub zwolniona z kosztów sądowych w całości - z uwagi na sytuację materialną. Podstawą takiego zwolnienia jest postanowienie sądu. W takich sytuacjach koszty mediacji ponosi Skarb Państwa na podstawie rachunku/faktury wystawionej przez mediatora na sąd, który skierował sprawę do mediacji.

Zwykle koszty mediacji dzieli się solidarnie, czyli po połowie, chyba że strony ustalą inaczej.

Sposób zapłaty strony ustalają z mediatorem (termin płatności, gotówka/przelew).

3.5. ZATWIERDZENIE UGODY PRZEZ SĄD

Sąd zatwierdza ugodę mediacyjną **na wniosek którejkolwiek ze stron**.

Wniosek o zatwierdzenie ugody mediacyjnej jest bezpłatny.

Do wniosku załącza się oryginał otrzymanego w wyniku mediacji i podpisanego przez strony egzemplarza ugody mediacyjnej.

Jeśli ugoda podlega wykonaniu w drodze egzekucji, sąd zatwierdza ją poprzez nadanie jej klauzuli wykonalności.

Sąd, zgodnie z treścią art. 183¹⁴§ 3 KPC nie zatwierdzi ugody, która:

- jest sprzeczna z prawem,
- sprzeczna z zasadami współżycia społecznego,
- niezrozumiała,
- zawiera sprzeczności,
- zmierza do obejścia prawa.

Zatwierdzenie ugody zwykle odbywa się bez udziału stron.

Tylko w niektórych rodzajach spraw sąd wzywa na posiedzenie zatwierdzające ugodę np. w sprawach rozwodowych, w sprawach o własność nieruchomości.

Mediacje i ugody mediacyjne dają możliwość swobodnego (tu: świadomego, służącego dobru jednostki i ogółu) kształtowania odpowiedzialności prawnej obywateli.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań*,
Katarzyna Kamińska, DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

Zatwierdzoną ugodę mediacyjną sąd doręcza stronie, która złożyła wniosek, wraz ze stosownym postanowieniem o nadaniu klauzuli wykonalności.

MEDIACJE SĄDOWE KROK PO KROKU - CYWILNE

1. mediator otrzymuje zlecenie mediacji z sądu
2. stronom przysługuje prawo sprzeciwu wobec mediacji w ciągu 7. dni
3. mediator przegląda akta i nawiązuje kontakt ze stronami /pełnomocnikami
  - ustala dogodny termin spotkania
  - ustala formułę mediacji » razem / osobno, posiedzenie mediacyjne/bez posiedzenia, kto weźmie w niej udział (w mediacji - za zgodą drugiej strony - może brać udział osoba nie będąca stroną, a mogąca pomóc w porozumieniu - księgowka, małżonka/-ek, technolog, a nawet trzeci podmiot: - ubezpieczyciel, poręczyciel ...)
4. spotkanie mediacyjne - **zazwyczaj w biurze mediatora**
  - mediator informuje strony o przebiegu mediacji, jej zasadach, kosztach i skutkach ugody mediacyjnej
  - przedstawienie stanowisk stron
  - propozycje stron dot. możliwego sposobu zakończenia konfliktu
  - mediacyjne czary-mary ;-)
  - wypracowanie ugody lub założeń do ugody / brak ugody
5. po zakończeniu mediacji mediator sporządza protokół z mediacji, doręcza stronom i sądowi wraz z ugodą/ugodą częściową, jeśli była zawarta
6. strony rozliczają się bezpośrednio z mediatorem za przeprowadzoną mediację - niezależnie od wypracowania ugody mediacyjnej lub braku ugody

MAM UGODĘ MEDIACYJNĄ - I CO DALEJ?

WAŻNE!
ugoda mediacyjna ma większą
szansę na jej dobrowolną
realizację niż wyrok sądu

ugoda została szybko
zrealizowana - np. uiszczona płatność

nie musisz nic robić!

- ugoda jeszcze nie została zrealizowana - np. odroczonej płatności
- potrzebujesz zatwierdzonej ugody - np. dla ubezpieczyciela
- ugoda nie została realizowana lub została zrealizowana tylko częściowo - brak płatności

strona zainteresowana składa do sądu wniosek o zatwierdzenie ugody, załączając jej oryginał - art. 183¹⁴ kpc - bez opłat

zatwierdzona ugoda mediacyjna ma moc prawną ugody sądowej - art. 183¹⁵ kpc

możesz składać wniosek egzekucyjny do komornika

3.6. UMOWA O MEDIACJĘ

Umowa o mediację może być rozumiana na dwa sposoby.

Pierwszy z nich pozwala przyjąć, że umowa o mediację jest umową zawieraną na samym początku postępowania mediacyjnego - po monologu mediatora.

Stronami takiej umowy o mediację są mediator oraz strony konfliktu.

Forma zawarcia umowy o mediację jest dowolna. Może być ona zawarta np. na piśmie lub ustnie - poprzez wyrażenie zgody na mediację.

Umowa taka określa w szczególności przedmiot mediacji - to jakie sprawy zostaną zgodnie z wolą stron objęte postępowaniem mediacyjnym. Dodatkowe elementy umowy o mediację zależą od standardów przyjętych przez konkretnych mediatorów/ośrodki mediacyjne. Z reguły w treści znajdują odzwierciedlenie zasady mediacji oraz przebieg postępowania mediacyjnego.

Znajdują się w niej również postanowienia dotyczące wynagrodzenia za przeprowadzenie mediacji ew. innych opłat związanych z mediacją (opłaty wstępne) lub sposób liczenia wynagrodzenia.

W umowie o mediację strony mogą określić ramy czasowe dotyczące długości trwania postępowania mediacyjnego - co w istotny sposób wpływa na wzrost efektywności ich pracy w mediacji.

Strony mogą w treści umowy o mediację zawrzeć również inne postanowienia, które uznają za istotne.

Umowa o mediację może być również rozumiana jako umowa cywilnoprawna - lub część umowy cywilnoprawnej (klauzule mediacyjne) - **zawierana pomiędzy stronami na wypadek powstania sporu**. Ustawodawca uregulował elementy tej umowy o mediację w art. 183¹ § 3 KPC.

Umowa taka jest zazwyczaj zawierana w formie pisemnej.

Elementy przedmiotowo istotne umowy o mediację stanowią:

1. przedmiot mediacji - wskazanie przedmiotu sporu lub stosunku prawnego, z którego wynika konflikt np. niezapłacona faktura, zaległy czynsz najmu, kary umowne, nienależyte wykonanie prac; umowa o mediację może dotyczyć sporów już istniejących pomiędzy stronami oraz tych, które mogą powstać w przyszłości (tu: klauzule mediacyjne w umowach - o czym w dalszej części),
2. osoba mediatora albo sposób jego wyboru.

Umowę tę zawierają strony, które najczęściej są również stronami sporu.

Oczywistym, często dorozumianym elementem jest również zgoda na mediację, co wyraża się w zasadzie dobrowolności mediacji.

Jej treść musi być wyraźna i nie pozostawiać wątpliwości interpretacyjnych.

Celem takiej umowy jest ułatwienie stronom dochodzenie roszczeń z wykorzystaniem właśnie mediacji. Umowa taka z reguły określa w szczególności - poza elementami wyraźnie wskazanymi przez ustawodawcę w treści art. 183¹ § 3 KPC - również zasady pokrywania kosztów mediacji, czas przeprowadzenia mediacji, warunki na jakich zostanie przeprowadzone

postępowanie mediacyjne. Umowa ta - zgodnie z zasadą swobody umów wyrażoną w treści art. 353 § 1 KC - może zawierać również inne postanowienia, ustalone przez strony i uznane przez nie za istotne.

Celem umowy o mediację zawieranej pomiędzy stronami jest również ułatwienie współdziałania stronom, zachowanie poprawnych relacji, ponieważ sprawy sądowe, pomimo nierzadko bliskiej współpracy, antagonizują strony, co ma niewątpliwie wpływ na ich relacje m.in. biznesowe. Z tego powodu coraz częściej umowa o mediację, zawierana pomiędzy stronami, przyjmuje skróconą formę tzw. klauzuli mediacyjnej.

Klauzule mediacyjne - są to postanowienia zawierane w umowach, np. w umowach o pracę, umowach na roboty budowlane, zgodnie z którymi strony zobowiązują się do rozwiązywania sporów, które mogą powstać w związku z realizacją tych umów, w pierwszej kolejności w drodze mediacji. **Wprowadzenie do umów klauzul mediacyjnych zależy wyłącznie od woli stron.**

Istotą klauzul mediacyjnych jest to, że strony same mierzą się z problemem, nie tracąc kontroli nad wynikiem postępowania i same decydują o swoim losie. Jeśli nie osiągną porozumienia, zwracają się do neutralnej osoby trzeciej – mediatora, która zarządzając ich komunikacją będzie im pomagała w rozwiązaniu sporu. Często **okazuje się, że postępowanie sądowe wcale nie jest konieczne, a mediacja będzie tańsza, skuteczniejsza i szybciej przyniesie pożądany przez strony efekt.**

Skutkiem zawarcia klauzuli mediacyjnej jest skierowanie przez sąd sprawy do mediacji, jeśli strony skierują spór do sądu, a także mocniejsze skutki w zakresie przedawnienia roszczeń na skutek złożenia wniosku o mediację.

ZAPAMIĘTAJ:

Przy stosowaniu klauzul mediacyjnych kolejność podejmowanych działań jest następująca:

1. rozmowy samych stron
2. mediacje
3. postępowanie sądowe

**OD CIEBIE ZALEŻY, NA KTÓRYM PUNKCIE
ZAKOŃCZYSZ SPÓR**

Należy pamiętać, że zgodnie z treścią art. 202¹ KPC „Jeżeli strony przed wszczęciem postępowania sądowego zawarły umowę o mediację, sąd kieruje strony do mediacji na zarzut pozwanego zgłoszony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.” Jeśli zatem strony zawarły umowę o mediację lub w umowie zawarły klauzulę mediacyjną i skierują sprawę do sądu z pominięciem etapu podjęcia próby mediacji, na który się umawiały, wówczas **sąd - na zarzut pozwanego - skieruje strony do mediacji.**

ZAPAMIĘTAJ:

KLAUZULA MEDIACYJNA MOŻE BRZMIEĆ TAK:

- 1) Strony ustalają, iż w razie zaistnienia sporu wynikającego z niniejszej umowy lub z nią związanego, strony sporu zobowiązują się do skierowania sprawy do rozwiązania w drodze mediacji i wyrażają zgodę na przeprowadzenie postępowania mediacyjnego.
- 2) Mediacja zostanie przeprowadzona przez mediatora..... tel.: .....
- 3) Jeżeli spór nie zostanie rozwiązany w postępowaniu mediacyjnym, każda ze stron może poddać spór pod rozstrzygnięcie właściwego sądu.

3.7. ROLA PEŁNOMOCNIKÓW W MEDIACJI

Pełnomocnicy pełnią bardzo istotną rolę w procesie mediacji, dlatego niezmiernie ważne jest przede wszystkim przekonanie wewnętrzne pełnomocnika o użyteczności mediacji jako narzędzia prawnego, jej skuteczności i możliwościach jakie daje mediacja.

3.7.1. Zadania prawników w mediacji to m.in.:

1. Poinformowanie klienta o możliwości ugodowego zakończenia sporu, np. zatwierdzona ugoda mediacyjna ma moc prawną ugody sądowej.
2. Dokonanie przed spotkaniem mediacyjnym rzetelnej analizy ryzyka procesowego, np.: czas, koszty, emocje.
3. Przygotowanie klienta do mediacji tj. ustalenie z mediatorem, kto będzie brał udział w spotkaniu, uświadomienie klientowi możliwych scenariuszy postępowania sądowego i porozumienia –określenie BATNA i WATNA.
4. Przyjęcie roli wspierającej, a nie konfrontacyjnej, ponieważ w mediacji pełnomocnik towarzyszy i wspiera klienta.
5. Reprezentowanie klienta w negocjacjach.

(...) pełnomocnik, który przygotowuje klienta do mediacji doprowadza do zbliżenia stron, np. poprzez udzielenie informacji nt. mediacji; określenie istoty sporu, informacją o skutkach zapisów ugodowych czy sugerowaniem terminu przystąpienia do mediacji. Pełnomocnik w mediacji wspiera klienta swoją obecnością, potęgując poczucie bezpieczeństwa nawet poprzez ciche uczestnictwo i doradzając poza salą mediacyjną.

Panel dyskusyjny: *Mediacje dla biznesu*,
Zielona Góra – 17 grudnia 2018r.,

Mediator i profesjonalni pełnomocnicy w postępowaniu mediacyjnym w sprawach gospodarczych,
dr Rafał Wrzecień, doktor nauk prawnych, Poznań

Pełnomocnik uświadamia klientowi, że:

- mediacja to nie przestrzeń na wygłaszanie mów prawniczych, wskazywanie dowodów, przesłuchania świadków, stanowisk doktryny, prekluzji dowodowej - zamiast tego jest rozmowa. Mediacje prowadzone są zrozumiałym, prostym i przystępnym językiem. W razie wątpliwości jest możliwość zadawania pytań i konsultacji;
  - w mediacji nie ma przegranych. Nie ustalamy kto ma rację. Mediacje służą wypracowaniu porozumienia akceptowalnego przez strony. W mediacji strony mierzą się z problemem a nie ze sobą;
  - będzie wspierał klienta w negocjacjach, które są często składową mediacji, przypominając o ważnych kwestiach;
  - jest głosem rozsądku w zakresie oczekiwań klienta i specjalistą w zakresie wątpliwości prawnych przy rozważaniu różnych możliwości rozwiązania sporu oraz ostatecznej treści ugody mediacyjnej.
6. Czuwanie nad zgodnością z prawem treści ugody, więc pełni istotną rolę w ostatecznym formułowaniu ugody mediacyjnej.

3.7.2. Argumenty dla pełnomocników, które przemawiają za włączeniem mediacji w ich warsztat pracy:

1. intensywny rozwój alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów niesie ze sobą wymóg stałego i wszechstronnego podnoszenia poziomu kwalifikacji zawodowych,
2. rozwój technologii, oczekiwania społeczne wobec prawników, zmiany przepisów - implikują zmiany w postrzeganiu roli pełnomocnika:
  - liczy się wynik, a nie sposób prowadzenia sprawy,
  - siła to umiejętności miękkie - tego nie zastąpią komputery, gotowe programy i aplikacje, dające otwarty dostęp do wiedzy prawnej,
  - mając na uwadze dłuższą współpracę klient liczy na kreatywność, wszechstronność, dostrzeganie potrzeb i interesów, szacunek dla jego czasu, tzw. "terminator" może być dobry - ale jednorazowo,

- prawnik to doradca, który potrafi również zwrócić uwagę na emocjonalną stronę sporu/konfliktu.
- 3. duża konkurencja na rynku wymaga innowacyjnego, nieszablonowego podejścia do sprawy, podążania za klientem i jego potrzebami,
- 4. nowoczesny prawnik nie tylko potrafi doskonale rozwiązać kwestie prawne, powinien wspomóc w rozwiązywaniu problemu, spojrzeć na sprawę z szerszej perspektywy - uwzględniającej aktualne realia, w których funkcjonuje i będzie funkcjonował klient.

Nie ma przepisów prawa dotyczących udziału pełnomocników w mediacji.

Zaangażowanie pełnomocników w proces mediacji jest więc całkowicie uzależnione od woli stron w tym zakresie.

Zasada równowagi stron w mediacji jako problematyczną postrzega sytuację, kiedy jedna strona chce pomocy pełnomocnika, druga nie.

Istotną rolę w takiej sytuacji pełni właśnie mediator, który jednocześnie będąc strażnikiem równowagi stron oraz szanując wolę stron w zakresie udziału pełnomocników, bardzo uważnie uzgadnia ze stronami oraz pełnomocnikami zasady takiego posiedzenia mediacyjnego.

Pełnomocnicy, wypracowując model uzyskiwania honorarium za swoją pracę, uzyskują komfort prowadzenia sprawy, a ugoda mediacyjna staje się także ich sukcesem.

Panel dyskusyjny: *Mediacje dla biznesu*,
Zielona Góra - 17 grudnia 2018r., *Metody rozwiązywania sporów gospodarczych w polskim systemie prawnym*,
dr Tomasz P. Antoszek, Szkoła Prawa Uniwersytetu SWPS, prawnik, psycholog sporów, mediator,
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

3.8. KONSEKWENCJE PODPISANIA UGODY MEDIACYJNEJ

Ustawodawca, wprowadzając mediację do KPC, dał szczególny wyraz potraktowania tej formy ugody. Z pewnością jej znaczenie i skutki prawne są szersze niż „zwykłej” ugody cywilnoprawnej zawartej wyłącznie pomiędzy stronami.

Podpisanie ugody mediacyjnej łączy się z konsekwencjami w kilku aspektach:

1) MOC PRAWNA

Podpisana ugoda mediacyjna ma po jej zatwierdzeniu przez sąd moc prawną ugody sądowej, co oznacza, że w razie niewykonania jej postanowień może stanowić tytuł egzekucyjny, a następnie tytuł wykonawczy uprawniający do wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez komornika.

Ugoda mediacyjna zatwierdzona przez Sąd jest równoważna prawomocnemu wyrokowi w aspekcie wykonalności, bowiem stanowi równorzędny tytuł egzekucyjny. Podobnie jak wyrok, może ona być przekazana komornikowi z wnioskiem o wszczęcie egzekucji po uzyskaniu klauzuli wykonalności.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,

2) PODPISANIE UGODY = ZGODA NA WYSTĄPIENIE DO SĄDU O ZATWIERDZENIE UGODY

Zgodnie z art. 183¹² § 2¹ KPC „Przez podpisanie ugody strony wyrażają zgodę na wystąpienie do sądu z wnioskiem o jej zatwierdzenie, o czym mediator informuje strony.” Przepis ten został przyjęty w 2011 roku w związku z implementacją dyrektywy Parlamentu Europejskiego, z której wynikało, że możliwość wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności ugodzie zawartej przed mediatorem przez jedną stronę, wymaga wyraźnej zgody drugiej strony.

Uznaje się - zgodnie właśnie z tym przepisem, że zgoda taka zostaje udzielona przez podpisanie ugody.

3) PODWAŻENIE PODPISANEJ UGODY MEDIACYJNEJ

- Przed uprawomocnieniem postanowienia sądu w zakresie zatwierdzenia ugody mediacyjnej strony mogą odwołać podpisaną ugodę wyłącznie z uzasadnionych przyczyn, np.: błędu osoby spisującej ugodę, istotnego błędu w treści ugody.

W treści oświadczenia o odwołaniu ugody należy wyraźnie wskazać ważne przyczyny takiego oświadczenia.

- Po uprawomocnieniu postanowienia sądu o zatwierdzeniu ugody mediacyjnej, **ugodę mediacyjną można podważyć tylko poprzez zarzuty materialnoprawne**, np. wady oświadczenia woli takie jak błąd, przymus, groźba, pozorność, brak świadomości lub swobody w podejmowaniu decyzji.

Ugoda nie może być instytucją prowizoryczną i niepewną ze względu na możliwość łatwego jej wzruszenia przez strony lub jedną z nich, dlatego przyczyny służące zniweczeniu skutków ugody jako czynności prawnej dwustronnej są sformalizowane i wymagają wystąpienia określonych przepisami przesłanek.

4) RES TRANSACTA - POWAGA RZECZY UGODZONEJ

Ugoda mediacyjna, zatwierdzona przez sąd korzysta z powagi rzeczy ugodzonej (*res transacta*). Konsekwencją procesową takiej ugody jest umorzenie postępowania, ponieważ strony odstępują od swoich roszczeń a ich spór wygasa.

Powaga rzeczy ugodzonej polega na tym, że w przypadku, gdy strona wystąpi do sądu o rosz-

czenia ujęte w treści ugody mediacyjnej, sprawa może ponownie zostać przyjęta przez sąd do rozpoznania, jednak pozwany powinien podnieść zarzut rzeczy ugodzonej, co z kolei powinno skutkować oddaleniem takiego powództwa.

Oczywiście należy bezwzględnie pamiętać, że ugoda nie ma mocy wyroku, jednakże korzysta z tak zwanej powagi rzeczy ugodzonej, co w praktyce oznacza, że w przypadku wytoczenia powództwa, druga strona będzie mogła skutecznie takie powództwo oddalić.

Przekładając na język potoczny – gdy mamy wyrok sądu, to kolejne powództwa będą przez Sąd odrzucane z mocy samego prawa.

Gdy mamy ugodę, to sprawa co prawda może być wszczęta, ale już na samym początku zakończona poprzez podniesienie zarzutu wspomnianej rzeczy ugodzonej.

Analogicznie działa choćby zarzut przedawnienia roszczeń, który podnosimy również na rozprawie.

Co to oznacza? Nic innego, jak święty spokój. Mamy zatwierdzoną ugodę, co znaczy, że wszystko co się w niej znalazło, zostało zatwierdzone i może wywoływać skutki prawne.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

5) UMORZENIE POSTĘPOWANIA

Zawarcie ugody mediacyjnej w toku postępowania sądowego, po jej zatwierdzeniu przez sąd, stanowi podstawę do umorzenia postępowania w sprawie i dokonania z urzędu zwrotu części wpisu sądowego. Następnym etapem ugody jest zbędność wydania merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd, ponieważ strony same doszły do porozumienia i same ukształtowały wzajemne relacje.

3.9. KOSZTY MEDIACJI

3.9.1. MEDIACJE SĄDOWE

Koszty mediacji ze skierowania sądu, określone zostały precyzyjnie w treści Rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości:

1) MEDIACJE CYWILNE:

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016r. w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z 2016r. poz. 921).

Na koszty mediacji ze skierowania sądu składają się:

a) wynagrodzenie mediatora

- W sprawach o prawa majątkowe wynagrodzenie mediatora wynosi 1% wartości przedmiotu sporu, jednak **nie mniej niż 150,00 złotych i nie więcej niż 2000,00 złotych za całość postępowania mediacyjnego. Jest to koszt netto;**
- w sprawach o prawa majątkowe, w których wartości przedmiotu sporu nie da się ustalić oraz w sprawach o prawa niemajątkowe, wynagrodzenie mediatora za prowadzenie postępowania mediacyjnego wynosi za pierwsze posiedzenie 150,00 złotych, a za każde kolejne – 100 złotych, łącznie nie więcej niż 450,00 złotych.

b) zwrot wydatków

Zwrotowi podlegają udokumentowane i niezbędne wydatki mediatora poniesione w związku z przeprowadzeniem mediacji na pokrycie kosztów:

- Przejazdów – w wysokości i na warunkach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
- wynajmu pomieszczenia niezbędnego do przeprowadzenia posiedzenia mediacyjnego, w wysokości nieprzekraczającej **70,00 złotych za jedno posiedzenie;**
- korespondencji, **w wysokości nieprzekraczającej 30,00 złotych;**
- w razie nieprzystąpienia stron do mediacji, mediatorowi przysługuje zwrot poniesionych wydatków w wysokości nieprzekraczającej 70,00 złotych.

Mediator będący podatnikiem podatku VAT, do podanych kwot dolicza podatek VAT.

Wynik mediacji **nie ma wpływu** na wynagrodzenie mediatora.

Zwyczajowo **koszty mediacji (czyli wynagrodzenie i wydatki) ponoszą strony solidarnie, czyli po połowie**, chyba, że zgodnie ustalą inny sposób podziału tego obowiązku.

Zgodnie z art. 183⁵§ 2 KPC **należności za mediację mediator pobiera bezpośrednio od stron**, wystawia w tym celu rachunek, fakturę lub paragon.

Termin płatności mediator ustala ze stronami.

Wyjątkiem jest sytuacja, kiedy **strona została zwolniona z ponoszenia kosztów sądowych w całości lub w części dotyczącej postępowania mediacyjnego - wówczas, część kosztów przypadających na stronę zwolnioną - ponosi Skarb Państwa.**

2) MEDIACJE KARNE:

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18. 06. 2003r. w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym (Dz. U. z 2013r., poz. 663) - koszty mediacji karnej i z nieletnim sprawcą czynu karalnego **pokrywa w całości Skarb Państwa.**

Na koszty mediacji karnej ze skierowania sądu/prokuratury/policji składają się:

wynagrodzenie mediatora

w wysokości 120,00 zł + VAT za całość postępowania mediacyjnego.

zwrot wydatków

w wysokości 20,00 zł + VAT za całość postępowania mediacyjnego.

3.9.2. MEDIACJE UMOWNE

Koszty mediacji prowadzonej na podstawie umowy stron - w sprawach cywilnych i karnych, **strony pokrywają we własnym zakresie**, stosownie do poczynionych ustaleń, zwykle przed rozpoczęciem mediacji.

Wysokość wynagrodzenia mediatora w mediacji umownej określona jest w cenniku mediatora bądź ośrodka mediacyjnego, przy którym działa mediator.

Obowiązkiem mediatora jest przed wszczęciem mediacji przekazać informację dotyczącą kosztów mediacji lub sposobu ich wyliczenia.

3.9.3. KOSZTY MEDIACJI A BRAK UGODY

1) MEDIACJE SĄDOWE

W przypadku zakończenia mediacji ze skierowania sądu bez zawarcia ugody mediacyjnej, po uregulowaniu faktury/rachunku, można ją złożyć w sądzie w celu uwzględnienia poniesionych kosztów mediacji w orzeczeniu sądu kończącym postępowanie w sprawie.

Zgodnie z brzmieniem art. 98 § 1 KPC „*Strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).*”

Do niezbędnych kosztów procesu zalicza się m. in. koszty mediacji prowadzonej na skutek skierowania przez sąd - art. 98¹ § 1 zdanie pierwsze KPC.

Nowelizacja przepisów KPC, która weszła w życie w dniu 21 sierpnia 2019 roku w zakresie wynagrodzenia mediatora, wprowadzająca obowiązek bezpośredniego rozliczania się stron z mediatorem - art. 183⁵ § 2 KPC, mogła spowodować ryzyko - w przypadku braku ugody mediacyjnej - przedstawiania przez strony do rozliczenia w ramach kosztów procesu zawyżonych rachunków za mediację.

Ustawodawca przewidział więc możliwość pobierania przez mediatora wyższych należności za mediację niż wynikających z w/w Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym, ale wprowadził jednocześnie zdanie drugie do art. 98¹ § 1 KPC w brzmieniu:

“Przysługujące mediatorowi wynagrodzenie i zwrot wydatków związane z prowadzeniem mediacji nie mogą być wyższe niż określone w przepisach wydanych na podstawie §4.”

W efekcie tych zmian, strona będzie mogła zapłacić mediatorowi dowolnie ustalone wynagrodzenie. Jednak w przypadku braku ugody, sąd w ramach zwrotu kosztów procesu, zasądzi koszty nie wyższe niż te, określone w w/w Rozporządzeniu.

2) MEDIACJE UMOWNE

Kiedy mediacje prowadzone na podstawie umowy o mediację kończą się brakiem ugody lub odmową zatwierdzenia ugody, ustawodawca przewidział **zachętę finansową**, skłaniającą strony do podejmowania mediacji przed skierowaniem sprawy do sądu. W treści art. 98¹ § 2 KPC wprowadził możliwość rozliczenia przynajmniej części poniesionych kosztów mediacji w ramach rozliczenia kosztów procesu: *“Jeżeli postępowanie cywilne zostało wszczęte w ciągu trzech miesięcy od dnia zakończenia mediacji, która nie została zakończona ugodą albo w ciągu trzech miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia o odmowie zatwierdzenia ugody przez sąd, do niezbędnych kosztów procesu zalicza się także koszty mediacji w wysokości nieprzekraczającej czwartej części opłaty.”*

Taka zachęta została również wprowadzona do Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - art. 13e: *“W sprawach, w których powód przed wytoczeniem powództwa wziął udział w mediacji prowadzonej na podstawie umowy o mediację zgodnie z ustawą z dnia 17 listopada 1964r. – Kodeks postępowania cywilnego lub podjął próbę rozwiązania sporu przez złożenie wniosku o rozpatrzenie sporu przez właściwy sąd polubowny ustanowiony ustawą w celu rozpatrywania sporów konsumenckich albo wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązania sporu konsumenckiego, opłata stała lub stosunkowa od pozwu podlega obniżeniu o dwie trzecie, nie więcej jednak niż o 400 złotych.”*

Powód zatem, korzystając z mediacji przed wszczęciem procesu sądowego, mediacji, która nie zakończyła się osiągnięciem porozumienia, uzyskuje możliwość obniżenia opłaty od pozwu o 2/3, jednak nie więcej niż o 400,00 złotych. Wystarczającym wydaje się być w takiej sytuacji, załączenie do pozwu kopii protokołu z mediacji umownej i wyjaśnienie obniżenia opłaty sądowej w treści uzasadnienia pozwu.

3.10. MEDIACJE A ARBITRAŻ

W mediacji neutralna osoba pomaga stronom sporu znaleźć rozwiązanie. Mediator nie rozstrzyga konfliktu.

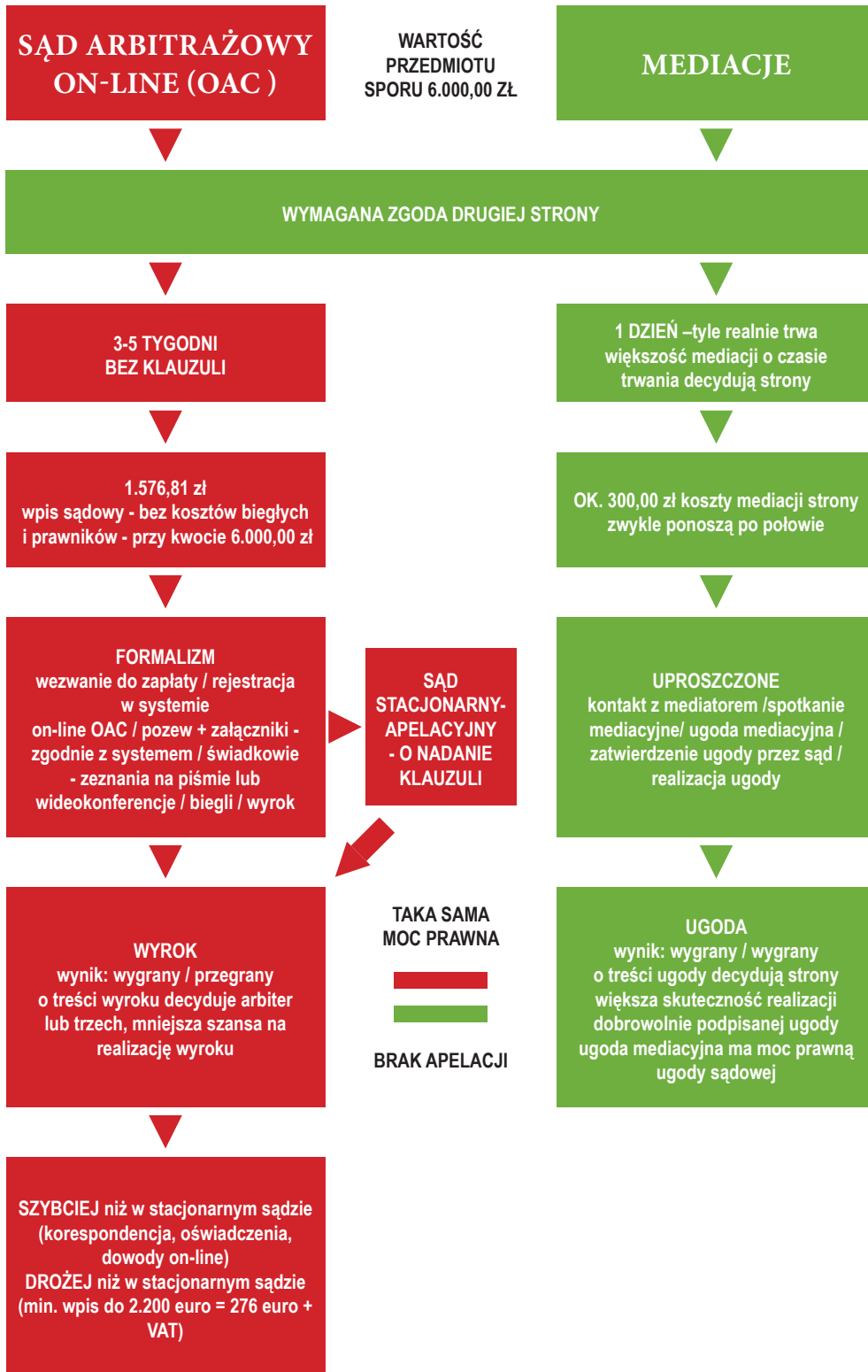
Strony wspólnie wypracowują ugodę. Wszystkie działania stron są dobrowolne i poufne.

Mediacja ma określony, krótki czas trwania; określone, niskie koszty i jest skuteczna, ponieważ strony same decydują, jakie działania podejmą.

W arbitrażu neutralna osoba działa jak sędzia i jest odpowiedzialna za rozstrzygnięcie sporu. Arbitr wysłuchuje strony, ocenia dowody i wydaje orzeczenie, które jest wiążące dla stron. Arbitraż jest szybszy niż sąd, droższy od mediacji, niestety statystyki wskazują, że nie jest zbyt popularny wśród większości przedsiębiorców.

Zwolennicy porozumienia zawieranego drogą internetową mogą korzystać z platformy arbitrażu on-line - OAC.

Poniższy wykres zawiera wskazanie różnic pomiędzy mediacją a OAC.

IV. Rola mediatora. Dobre praktyki

Praca mediatora nie należy do łatwych. Mediator pomaga ludziom uporać się z konfliktem, wspomaga ich trudne rozmowy swoją uważnością i stosowanymi technikami. Słucha i pyta. Wspiera strony w poszukiwaniu rozwiązania i tworzeniu ugody. O mediatorze mówi się, że „buduje mosty zgody”. Mediator często działa w warunkach przesyconych trudnymi emocjami i uczuciami: zawiścią, chęcią zemsty, odwetu, zrodzonymi z agresji strony wobec siebie i drugiej strony. Z tego powodu muszą go charakteryzować opanowanie, cierpliwość a przy tym stanowczość oraz profesjonalne spojrzenie na stany, zachowania i słowa stron.

Mediator w toku postępowania mediacyjnego jest postrzegany jako:

1. strażnik procedur - dba o zachowanie prawidłowego przebiegu postępowania mediacyjnego, wspomaga strony w prawidłowym sformułowaniu ewentualnej ugody mediacyjnej;
2. powiernik - swoją neutralnością i bezstronnością, ale też swoją osobowością budzi zaufanie stron, co pozwala na maksymalne wykorzystanie potencjału mediacji w próbie rozwiązania sporu;
3. manager konfliktu - poprzez swoje umiejętności z zakresu konfliktu, umiejętności miękkich, prowadzi strony przez kolejne etapy konfliktu i nim umiejętnie zarządza;
4. opiekun stron - działa na rzecz stron i dla ich dobra, dba o zachowanie równowagi stron w rozmowach; dba o dobrą atmosferę rozmów;
5. wspomagający w poszukiwaniu rozwiązań - wskazuje perspektywy możliwych rozwiązań, motywuje i zachęca do poszukiwania niestandardowych rozwiązań;
6. katalizator emocji - strony w mediacji często dają upust swoim emocjom, frustracjom, obawom, otwarcie wyrażają swoje uczucia;
7. edukator - w zakresie komunikacji stron, wyrażania emocji, mechanizmów konfliktu, sposobów reakcji na konflikt.

Mediator buduje świadomość stron o potrzebach własnych i drugiej strony, uświadamia różnice w komunikowaniu i odgrywa rolę moderatora.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Specyfika sporów w branży IT – obszary konstruktywnych rozwiązań*,
Katarzyna Kamińska, DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

V. Kierunki rozwoju mediacji

5.1. MEDIACJE W PRAWIE PODATKOWYM

Mediacja może być dla podatników korzystnym mechanizmem.

Po pierwsze może doprowadzić do skrócenia czasu trwania postępowania podatkowego. Po drugie może korzystnie wpłynąć na koszty postępowania, które w określonych przypadkach ponoszą podatnicy (np. koszty sporządzenia opinii przez biegłego).

Warto podkreślić, że zgodnie z projektowanymi przepisami strona będzie ponosić połowę kosztów mediacji, które przy szybkim osiągnięciu porozumienia nie będą wysokie.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Projekt zastosowania mediacji
w ordynacji podatkowej. Mediacje z Urzędem Skarbowym*,
Piotr Kozik, starszy ekspert skarbowy, KAS, Zielona Góra

Nowa Ordynacja podatkowa ma wejść w życie w 2021 roku. Mediacje w prawie podatkowym będą całkowicie nowym mechanizmem umożliwiającym porozumienie pomiędzy podatnikiem i organem podatkowym.

Projekt nowej Ordynacji podatkowej zawiera otwarty katalog obszarów możliwych uzgodnień, który przewiduje możliwość mediacji w szczególności w procesie dowodowym, zwłaszcza co do ustaleń stanu faktycznego sprzed kilku lat, ustalenia wartości transakcji czy też rodzaju ulg uznaniowych np. ilość rat albo termin odroczenia podatku. Mediacja będzie dopuszczalna we wszystkich tych przypadkach, gdzie możliwe jest zawarcie umowy podatkowej. Jako mechanizm procesowy uwzględniający zasadę dobrowolności dla każdej z mediujących stron, mediacja znajdzie zastosowanie wyłącznie w takim zakresie jaki zaakceptują podatnicy. Zmiany i termin wprowadzenia mediacji można śledzić na www.rcl.gov.pl

Umowa podatkowa, a zatem i mediacja, nie będzie mogła jednak polegać na ustaleniach dotyczących bezpośrednio wysokości wymiaru oraz dotyczyć przesłanek stwierdzenia unikania opodatkowania lub umownych klauzul przeciwko unikaniu opodatkowania, albo nadużycia prawa w rozumieniu art. 5 ust. 5 ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Projekt zastosowania mediacji
w ordynacji podatkowej. Mediacje z Urzędem Skarbowym*,
Piotr Kozik, starszy ekspert skarbowy, KAS, Zielona Góra

5.2. FIN-NET

FIN-NET to sieć łącząca instytucje służące pomocą w rozwiązywaniu sporów ponadgranicznych pomiędzy konsumentem a przedsiębiorcą w zakresie usług finansowych.

FIN-NET pomaga znaleźć odpowiedź na pytanie, co ma zrobić konsument, jeśli chce złożyć skargę na działalność zagranicznego przedsiębiorcy zajmującego się usługami finansowymi.

Dzięki całemu systemowi FIN-NET, a w szczególności internetowej bazie FIN-NETu konsument może:

- w prosty sposób uzyskać dostęp do informacji o pozasądowych procedurach rozwiązywania sporów w zakresie usług finansowych, np. może uzyskać informacje o adresach instytucji zajmujących się skargami ponadgranicznymi, informacje o kosztach postępowania, językach w jakich sprawa będzie rozpatrywana i innych zasadach;
- po uzyskaniu wstępnych informacji, konsument może złożyć skargę w krajowej instytucji będącej członkiem FIN-NETu, która skieruje ją do swojego odpowiednika w innym państwie członkowskim UE (w Polsce jest to Rzecznik Finansowy, Arbiter Bankowy przy ZBP i Sąd Polubowny przy KNF). Ponadto, konsument może bezpośrednio skontaktować się z zagranicznym członkiem FIN-NET (w państwie, w którym działa przedsiębiorca);
- co ważne, baza internetowa umożliwia też złożenie skargi telefonicznie lub przy użyciu poczty elektronicznej.

„Hiszpański konsument składa skargę na bank działający w Niemczech, w którym założył rachunek (albo zaciągnął kredyt) ale jest niezadowolony z usług tego banku. Pan Y, zamieszkały w Polsce ubezpieczył swoją łódź w niemieckim zakładzie ubezpieczeń. Niestety, w związku z wypadkiem jego łódź została zniszczona. Ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie w bardzo niskiej kwocie niepokrywającej całkowitych kosztów naprawy łodzi. Ubezpieczyciel przedstawił stanowisko, iż właściciel łodzi wykazał się rażącym niedbalstwem wpływając w rejs przy niesprzyjających warunkach pogodowych. Pan Y nie zgodził się ze stanowiskiem ubezpieczyciela i złożył skargę do polskiego Rzecznika Ubezpieczonych. Polski Rzecznik przekazał skargę niemieckiemu Rzecznikowi Ubezpieczonych, który skontaktował się z niemieckim ubezpieczycielem, żądając uzasadnienia faktycznego i prawnego w odniesieniu do zaniżonego odszkodowania. Po interwencji niemieckiego Rzecznika, ubezpieczyciel zweryfikował swoje stanowisko w sprawie i wycofał się z wcześniejszych zarzutów wobec ubezpieczonego. W rezultacie, niemiecki zakład ubezpieczeń wypłacił odszkodowanie w kwocie, którą zaakceptował polski ubezpieczony. Sprawa zakończona została pozytywnie na etapie przedsądowym.”

Kazus przywołany podczas:

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu*,
Zielona Góra - 28 maja 2019 r., *Mediacja w ubezpieczeniach
gospodarczych – realna szansa czy utopijna idea?*
Patrycja Jarus, mediator, Poznań

5.3. ODR

Online Dispute Resolution (ODR) Od dnia 09 stycznia 2016 r. konsumenci i sprzedawcy w Unii Europejskiej uzyskali bezpłatny dostęp do elektronicznego narzędzia (**platformy ODR**) pozwalającego na zgłaszanie sporów dotyczących zakupów internetowych.

Konsumenci, składając skargę drogą *on-line* (za pośrednictwem platformy ODR), inicjują elektroniczną procedurę próby ugodowego zakończenia zaistniałego konfliktu. Sprzedawca zostaje powiadomiony o skardze, by wspólnie, wraz z konsumentem, dokonać wyboru podmiotu ADR, mającego pomóc w rozstrzygnięciu sporu. Wyznaczony podmiot uzyskuje wcześniej zgłoszone szczegóły sprawy na drodze elektronicznej. Jeśli w ciągu 30 dni kalendarzowych od przedłożenia formularza skargi strony nie osiągną porozumienia w sprawie podmiotu ADR lub gdy podmiot ADR odmówi rozpatrywania danego sporu, skarga nie będzie dalej rozpatrywana (art. 9 ust. 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie internetowego systemu rozstrzygania sporów konsumenckich z dnia 21-05-2013 roku). Tą drogą najczęściej reklamacji dotyczy branży lotniczej i odzieży.

Strona dostępna jest we wszystkich językach UE, umożliwia też dołączanie odpowiednich dokumentów i ich tłumaczenie.

VI. Mediacje gospodarcze w praktyce

6.1. PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK

Case study 1.

STRONY

Inwestor oraz Wykonawca - znaczące firmy na rynku polskim, współpracujące ze sobą od lat, podpisały umowę na roboty budowlane.

Przedmiotem umowy była modernizacja oraz rozbudowa dużego obiektu hotelowego.

Zakres prac Wykonawcy obejmował prace projektowe, budowlane, wykończeniowe (kafelki, posadzki, hydraulika, stolarka okienna, okładziny podłogowe, modernizacja basenu).

PRZEDMIOT SPORU

Inwestor nie zapłacił części wynagrodzenia Wykonawcy.

Wartość przedmiotu sporu - ponad 400 tys. zł.

STAN PRAWNY

Wykonawca złożył do sądu pozew o zapłatę.

W odpowiedzi na pozew, Inwestor dokonał potrącenia z tytułu kar umownych za opóźnienia w wykonaniu prac i podnosił nienależyte wykonanie umowy.

Pozew liczył ponad 120 stron (bez załączników), odpowiedź na pozew - ponad 70 stron (również bez załączników).

Z obu stron wnioski o przesłuchanie kilkunastu świadków oraz wnioski o opinie kilku biegłych z różnych dziedzin.

CZY TA SPRAWA NADAJE SIĘ DO MEDIACJI?

Tak. Konflikt pomiędzy przedsiębiorcami, którego źródłem jest umowa o roboty budowlane oraz wszelkie roszczenia związane z jej wykonaniem lub nienależytym wykonaniem jak najbardziej nadaje się do mediacji.

To sprawy skomplikowane pod względem faktycznym, a często również prawnym, wymagające zaangażowania wielu osób pełniących w procesie inwestycyjnym różne funkcje, wymagające specjalistycznej wiedzy z konkretnej dziedziny, są to sprawy z reguły długotrwałe oraz kosztowne.

SKIEROWANIE DO MEDIACJI

Sprawa trafiła na biurko sędziego, który skierował sprawę do mediacji.

Strony otrzymały listem poleconym postanowienie sądu, dotyczące skierowania stron do postępowania mediacyjnego.

DLACZEGO SĘDZIA ZDECYDOWAŁ O SKIEROWANIU TEJ SPRAWY DO MEDIACJI?

- sędzia dostrzegł potencjał do podjęcia próby ugodowego zakończenia sporu,
- sędzia dał stronom możliwość samodzielnego kształtowania sposobu zakończenia konfliktu,
- sędzia wziął pod uwagę konieczne, dalsze relacje pomiędzy stronami (wynikające m.in. z udzielonej przez Wykonawcę gwarancji na wykonane prace i użyte materiały),
- zgodnie z brzmieniem art. 205⁶ KPC, sąd skłania strony do pojednania m.in. w drodze mediacji oraz wskazuje na aspekty prawne oraz skutki finansowe sporu.

WSZCZĘCIE MEDIACJI

Oto przykład tego, jakie brzmienie ma postanowienia sądu w zakresie przekazania sprawy do mediacji:

Sąd postanawia:

1. skierować strony postępowania do mediacji,
2. wyznaczyć mediatora .....,
3. wyznaczyć czas trwania mediacji do dnia .....

Do postanowienia dołączone jest pouczenie, zgodnie z którym strony mają 7dni na złożenie sprzeciwu w zakresie mediacji.

ZGODA NA MEDIACJĘ

Po konsultacji z pełnomocnikami, obie strony wyraziły zgodę na mediację. Zgoda rozumiana jako wyrażona wprost lub jako brak sprzeciwu w ustawowym terminie, jest bezwzględny warunkiem wszczęcia mediacji. Udzielenie takiej zgody jest dobrowolne, nikt nie może zmusić którejkolwiek ze stron do udziału w mediacji.

DLACZEGO PEŁNOMOCNICZY ZDECYDOWALI SIĘ NA MEDIACJĘ?

- zgodnie z kodeksem etyki;
- postępowanie sądowe zawsze wiąże się z ryzykiem procesowym, NIKT nie da gwarancji takiego czy innego zakończenia sprawy sądowej;
- nie wiadomo, kiedy sprawa sądowa się zakończy: od wyroku sądu I instancji służy apelacja, od wyroku II instancji – kasacja;
- proces z roszczeń z tytułu prac budowlanych angażuje wiele osób, w tym pracowników mocodawcy, co powoduje konieczność reorganizacji pracy i oddelegowania pracowników do wspomaganie czynności związanych z sądowym dochodzeniem roszczeń.

MEDIACJE

W sprawie odbyły się dwa posiedzenia mediacyjne, które trwały około 3-4 godzin każde. Uczestnikami mediacji (za zgodą stron) - poza stronami oraz ich pełnomocnikami byli również pracownicy stron - kierownicy budowy oraz inżynierowie projektu, odpowiedzialni za realizację inwestycji.

Strony wypracowały warunki porozumienia.

Szczegółowe zapisy ugody mediacyjnej zostały wypracowane *on-line*. Ugoda zawierała załącznik - z uwagi na potrzebę uszczegółowienia zakresu obowiązków stron.

Na trzecim, ostatnim posiedzeniu mediacyjnym, strony podpisały ugodę.

POSTANOWIENIA UGODY MEDIACYJNEJ

Zgodnie z ustaleniami stron, Inwestor dokonał zapłaty na rzecz Wykonawcy kwoty 400.000,00 zł w 4. równych ratach, płatnych miesięcznie, w wysokości po 100.000,00 zł każda rata.

Wykonawca dokonał naprawy zgłoszonych usterek w wykonanych pracach w terminie i w sposób ustalony przez strony.

Wykonawca zrezygnował z roszczeń z tytułu wynagrodzenia za wykonane prace dodatkowe. Inwestor dokonał korekt not obciążeniowych wystawionych na kary umowne i zrezygnował z tych roszczeń.

Strony zapewniły współpracę w zakresie gwarancji.

KORZYŚCI Z TEJ MEDIACJI

- Przedsiębiorcy mieli wpływ na wynik sprawy, bo sami ukształtowali treść ugody. Zlikwidowali w ten sposób niepewność i ryzyko procesowe.
- Zatwierdzona przez sąd ugoda ma moc prawną ugody sądowej, co oznacza, że może stanowić tytuł wykonawczy.
- Ugoda umożliwiła dalszą i konieczną współpracę stron (udzielona gwarancja na wykonane prace i wbudowane materiały).
- Ugoda oszczędziła czas i środki finansowe, które przedsiębiorcy przeznaczali na inne cele gospodarcze.

SĄD

WSP 400.000,00 zł = wpis 5% = 20.000,00 zł
wynagrodzenia pełnomocników = 10.800,00 zł
koszt biegłych - około 15.000,00 zł

Razem koszty 45.800,00 zł

Czas trwania z apelacją - około 2 lata - optymistycznie

MEDIACJE

Koszt 2.400,00 + VAT po połowie od każdej ze stron
Zwrot wpisu sądowego w 100%
koszty zastępstwa procesowego znoszą się wzajemnie

Razem koszty: 2952,00 zł brutto / 2 = ok. 1.500,00 zł każda ze stron

Czas trwania - łącznie - około 10 godzin

- Mediacje zapewniły poufność, co było ważne dla stron z uwagi na ryzyko medialnego nagłośnienia sporu, poufność zwiększyła również komfort rozmów, ponieważ strony powie-działy sobie szczerze wszystko, co utrudniało im współpracę, wyjaśniły - jak się okazało - błahe nieporozumienia, które w międzyczasie urosły do rangi wielkich problemów.
- Elastyczność mediacji pozwoliła dopracować treść ugody wraz z załącznikiem on-line - bez pośpiechu, rozważnie i dokładnie, co biorąc pod uwagę przedmiot sporu i dokonane usta-lenia, było konieczne i bardzo ważne dla stron.
- Przedsiębiorcy docenili wysoką skuteczność ugody mediacyjnej – w terminie 4. miesiący od daty podpisania ugody miała zostać dokonana płatność i miały zostać wykonane naprawy zgłoszonych usterek.
- W tej mediacji wszyscy wygrali.

Bo w mediacji nie można przegrać.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

Case study 2.

STRONY

Przedsiębiorcy zawarli umowę kupna-sprzedaży podzespołów komputerowych.

Sprzedający - niewielki przedsiębiorca z Rzeszowa, sprzedał kupującemu - przedsiębiorcy ze Szczecina części i dostarczył je kupującemu przesyłką pocztową.

Kupujący zapłacił za otrzymany towar.

PRZEDMIOT SPORU

Po jakimś czasie od zakupu, okazało się, że zakupione części nie zgadzają się z zamówieniem, co sprawia, że są nieprzydatne kupującemu, przy czym niektóre z nich były dostosowane technologicznie do szczególnych wymogów kupującego.

Wartość przedmiotu sporu - ok. 6.000,00 zł

STAN PRAWNY

Kupujący złożył oświadczenie o odstąpieniu od umowy i złożył pozew do sądu o zapłatę.

W odpowiedzi na pozew, sprzedający kwestionował możliwość odstąpienia od umowy oraz podnosił okoliczność, że część sprzedanych podzespołów miała cechy indywidualne, stworzo-ne wyłącznie pod potrzeby kupującego. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości.

CZY TA SPRAWA NADAJE SIĘ DO MEDIACJI?

Tak. Konflikt mający swoje źródło w umowie kupna-sprzedaży i roszczeniach z nią związanych nadaje się do mediacji.

Każda ze stron miała swoje racje i przedstawiła argumenty prawne na ich poparcie. Za mediacjami w tej sprawie przemawia głównie ekonomika procesowa - odległość, która dzieliła strony oraz stosunkowo niewielka wartość przedmiotu sporu.

SKIEROWANIE DO MEDIACJI

Pozwany w treści odpowiedzi na pozew - po uprzedniej konsultacji z pełnomocnikiem - złożył wniosek o skierowanie sprawy do mediacji.

Treść wniosku brzmiała:

„Pozwany, biorąc pod uwagę możliwość ugodowego zakończenia sporu, wnosi o skierowanie sprawy do mediacji”.

Sędzia, który otrzymał sprawę, zgodnie z treścią wniosku skierował strony do mediacji, wyznaczając 2-miesięczny termin na jej przeprowadzenie.

Strony otrzymały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji listem poleconym.

ZGODA NA MEDIACJĘ

W tym przypadku mediacja sądowa została zainicjowana wnioskiem jednej ze stron.

Z uwagi na dobrowolność mediacji, druga strona, po otrzymaniu postanowienia o skierowaniu sprawy do mediacji miała 7 dni na złożenie sprzeciwu. Ewentualny sprzeciw nie wiązałby się z żadnymi konsekwencjami. Jest to uprawnienie każdej ze stron procesu.

Powódka wyraziła zgodę na mediację.

MEDIACJE

W tej sprawie, na zgodny wniosek stron zostały przeprowadzone mediacje w trybie art. 183¹¹ KPC - bez posiedzenia mediacyjnego. Artykuł ten stanowi, że *“Wyznaczenie posiedzenia mediacyjnego nie jest wymagane, jeżeli strony zgodzą się na przeprowadzenie mediacji bez posiedzenia mediacyjnego.”*

Mediator pouczył strony o przebiegu mediacji, o jej zasadach oraz skutkach ugody mediacyjnej i kosztach mediacji w treści wiadomości mailowej.

Strony również korzystając z e-mediacji wzajemnie przedstawiły swoje propozycje związane ze sposobem rozwiązania sporu. Po ostatecznym wypracowaniu porozumienia, mediator sporządził projekt ugody mediacyjnej. Jej treść została zaopiniowana przez pełnomocników stron.

Ugoda została podpisana korespondencyjnie przez pozwanego oraz jego pełnomocnika i przesłana w trzech egzemplarzach do drugiej strony, do podpisu. Podpisana przez strony ugoda została wysłana do mediatora.

Mediator po sprawdzeniu treści ugody, złożył ją do sądu i po jednym podpisanym egzemplarzu przesłał do stron wraz z protokołem z mediacji oraz fakturą za przeprowadzoną mediację.

POSTANOWIENIA UGODY MEDIACYJNEJ

Zgodnie z wypracowanymi ustaleniami, powód miał odesłać pozwanemu w ciągu 7. dni wymienione w ugodzie części.

Pozwany w ciągu 5. dni od daty ich otrzymania miał dokonać na rzecz powoda zwrotu ustalonej w ugodzie kwoty i dokonać korekty faktury sprzedaży.

Dodatkowo, sprzedający zobowiązał się przesłać kupującemu moduły informatyczne, umożliwiające wykorzystanie części sprzedanych na indywidualne zamówienie kupującego.

KORZYŚCI Z TEJ MEDIACJI

- Przedsiębiorcy szybko, niedrogo i w satysfakcjonujący dla wszystkich sposób zakończyli spór sądowy - **ugoda została wypracowana w ciągu 5. dni - 5 dni to czas na korespondencję.**
- Elastyczność mediacji oraz charakter konfliktu **pozwoili przedsiębiorcom rozwiązać konflikt on-line**- bez konieczności dojazdów (odległość Rzeszów - Gorzów Wlkp. = 710 km x 2) i angażowania dodatkowych środków finansowych na ten cel - co biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu okazało się istotną wartością mediacji.
- Ugoda mediacyjna dała stronom możliwość wypracowania niestandardowych rozwiązań - dodatkowe moduły.
- Zachęta podatkowa - w wyniku zawarcia ugody mediacyjnej, sprzedający w związku ze zwrotem towaru, dokonał zgodnej korekty faktury.
- Szybka realizacja postanowień ugody mediacyjnej. W tej sprawie **ugoda mediacyjna została zrealizowana przez obydwie strony jeszcze przed umorzeniem postępowania sądowego w związku z zawarciem ugody mediacyjnej.**
- Strony były zadowolone z szeregu możliwości, jakie dała im mediacja w ich sprawie i korzyści, jakie się z tym wiązały.

SĄD

WPS do 7.500,00 zł = wpis sądowy - 400,00 zł
wynagrodzenia pełnomocników = 1.200,00 zł/każdy
dojazdy Rzeszów-Gorzów wlkp. = 710 km x 2 x 2 rozprawy =
= 2.840 km x 0,835 zł/km = ok. 2.370,00 zł
+ noclegi x 2 = ok. 2.570,00 zł

Razem koszty: 4.171,40 zł

Czas trwania z apelacją - około 10 miesięcy – optymistycznie

MEDIACJE

koszt: 180,00 + vat po połowie od każdej ze stron
zwrot wpisu sądowego w 100%
koszty zastępstwa procesowego znoszą się wzajemnie

Razem koszty: 221,40 zł brutto / 2 strony

Czas trwania - łącznie około 4 godzin (praca nad wypracowaniem porozumienia oraz treścią ugody)

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE jest:

- szybkie,
- wynikające z problemu,
- poszukujące rozwiązań wykraczających poza ramy roszczenia,
- regulujące stosunki międzyludzkie czy relacje biznesowo szerszej niż wynika to z żądań pozwu/wniosku,
- nie prowadzi do osądzenia zagadnienia i do udzielenia odpowiedzi na pytanie kto ma rację,
- inicjowane i prowadzone tylko za zgodą lub na wniosek uczestników,
- tańsze niż postępowanie sądowe,
- możliwość uzyskania zwrotu wpisu sądowego,
- dobrowolne.

Panel dyskusyjny: *Mediacje gospodarcze – bariera czy płaszczyzna porozumienia*,
Gorzów Wlkp. 9 maja 2019r.,

Proces w sądzie powszechnym, arbitraż czy mediacja. Różnice, korzyści,
mec. Piotr Ruszkiewicz, adwokat, mediator, Poznań

Case study 3.

STRONY

Inwestor oraz Wykonawca, podpisali umowę na roboty budowlane.

Przedmiotem umowy były prace teleinformatyczne związane z bezpieczeństwem, ochroną p.poż, monitoringu i systemem szybkiego powiadamiania wykonywane na terenie dużego, nowobudowanego centrum handlowego.

Wykonawca swój zakres prac wykonywał z pomocą Podwykonawców.

PRZEDMIOT SPORU

Inwestor nie zapłacił części wynagrodzenia Wykonawcy.

Wartość przedmiotu sporu - ponad 230 tys. zł.

STAN PRAWNY

Wykonawca złożył do sądu pozew o zapłatę.

W odpowiedzi na pozew, Inwestor dokonał potrącenia z tytułu kar umownych za opóźnienia w wykonaniu prac i z tytułu kosztów wykonania prac zastępczych - kwota potrącenia to 250 tys. zł.

Z obu stron wnioski o przesłuchanie kilkunastu świadków.

CZY TA SPRAWA NADAJE SIĘ DO MEDIACJI?

Tak. Konflikt pomiędzy przedsiębiorcami, którego źródłem jest umowa o roboty budowlane oraz wszelkie roszczenia związane z jej wykonaniem lub wykonaniem zastępczym jak najbardziej nadaje się do mediacji.

Z uwagi na dokonane potrącenia z tytułu kar umownych oraz prac zastępczych - sprawa po-

czątkowo oczywista, stała się bardzo skomplikowana, wymagała zaangażowania osobowego i czasowego.

SKIEROWANIE DO MEDIACJI

Sprawa trafiła do sędziego, który skierował sprawę do mediacji.

Strony otrzymały listem poleconym postanowienie sądu dotyczące skierowania stron do postępowania mediacyjnego.

Do postanowienia dołączono pouczenie, zgodnie z którym strony mają 7 dni na złożenie sprzeciwu w zakresie mediacji.

BRAK ZGODY NA MEDIACJĘ

Po konsultacji z pełnomocnikami, żadna ze stron nie wyraziła zgody na mediację. Strony miały takie prawo wobec podstawowej zasady mediacji - jej dobrowolności.

Strony nadal pewne swoich argumentów i przekonane o swoich racjach oddały swój konflikt w ręce sądu. W ten sposób utraciły kontrolę nad konfliktem i ewentualnym sposobem jego zakończenia.

SPRAWA SĄDOWA

Sprawa sądowa trwała łącznie z apelacją około 3 lat. W międzyczasie konflikt eskalował, poprzez zakładanie w toku procesu kolejnych spraw sądowych - związanych z udzielonym zabezpieczeniem, złożeniem przedmiotu sporu do depozytu sądowego, skargami na czynności komornika, składanymi zeznaniami w charakterze strony.

Ostatecznie Sąd II instancji orzekł, że Inwestor w związku z uwzględnieniem naliczonych kar umownych ma dokonać na rzecz Wykonawcy zapłaty kwoty 130 tys. zł.

Warto dodać w tym miejscu, że podobna kwota padała w trakcie spotkań stron przed procesem jako propozycja ugodowego zakończenia sporu. Już 3 lata wcześniej można było ją uzyskać, zamiast tracić czas i pokrywać koszty kolejnych procesów.

Dla porównania, w przypadku postępowania sądowego, czyli gdy decydujemy się, by iść do Sądu, koszty dla przedsiębiorcy rozpoczynamy od tzw. opłaty stosunkowej wynoszącej 5% wartości przedmiotu sporu z adnotacją, iż nie może ona przekroczyć 100.000 zł. Matematycznie kwotą taką osiągniemy już przy 2 milionach złotych, co w przypadku robót budowlanych nie jest czymś nadzwyczajnym, a wręcz powszechnym. Następnie mamy koszty związane z adwokatem lub radcą prawnym; w sprawie opłat za czynności adwokackie to przy sprawach powyżej 200.000 zł (czyli niemal każda budowlanka) należy liczyć się z honorarium rozpoczynającym się w zaokrągleniu od 15.000 zł.

Jeszcze raz zwracam uwagę, że jest to kwota, która dopiero rozpoczyna rozmowy z adwokatem.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

RYZYKO PODJĘTE PRZEZ STRONY

- Utracenie kontroli nad konfliktem. Za strony zadecydował sąd I a później II instancji.
- Eskalacja konfliktu - poprzez wpływ kolejnych spraw pomiędzy tymi stronami w toku procesu.
- Zaciągnięcie kredytu przez Wykonawcę na czas procesu - w związku z koniecznością uregulowania zobowiązań wobec Podwykonawców. W przypadku braku zdolności kredytowej - ryzyko upadłości.
- Początkowo oczywisty i prosty proces, urósł do skomplikowanego postępowania, wymagającego zaangażowania dodatkowego pełnomocnika., co wpłynęło na koszty. Kredyt również wpłynął na dodatkowe koszty związane z Inwestycją.
- Brak satysfakcji - ostateczne rozstrzygnięcie sądu, z uwagi na czas i poniesione koszty oraz poziom eskalacji konfliktu nie był zadowalający dla żadnej ze stron. Wykonawca - powód po ogłoszeniu wyroku sądu II instancji wyraził żal, że jednak nie skorzystał z mediacji. Nawet gdyby uzyskał podobną wysokość wynagrodzenia, to miałoby to miejsce dużo wcześniej, bez zobowiązania kredytowego i ponoszenia dużych kosztów procesu. Inwestor dokonałby dobrowolnej zapłaty ustalonej kwoty bez konieczności wszczynania postępowania egzekucyjnego - co wpłynęło na koszty - i ogromnego zaangażowania obsługi prawnej związanej ze sprawą - co również stanowiło ogromną część kosztów.

Dla dużej rzeszy przedsiębiorców zwycięstwo po czasie jest najzwyklejnie nieopłacalne, nie mówiac już o Inwestorach.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*, 24 października 2019r.,
WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektords. prawnych, Gorzów Wlkp.

Case study 4.

UGODA W SPRAWIE O BŁĄD LEKARSKI

Kazus przedstawiony podczas panelu dyskusyjnego *Mediacje w praktyce*, 24 października 2019r., przez radcę prawnego Jolantę Budzowską.

Ugoda dotycząca zadośćuczynienia została zawarta po tym, jak zapadł wyrok karny, przesądający winę personelu medycznego aż dwóch szpitali, w których leczone było chore dziecko.

Ugoda zawiera klauzulę poufności, więc nie można podać kwot ani szczegółów mediacji.

Pełnomocnicy szpitali, po tym, jak otrzymali pozew o zapłatę, wnieśli o skierowanie sprawy do mediacji. Na mediacje zgodził się też pełnomocnik ubezpieczyciela. Mediacja jest dobrowolna, więc poszkodowany pacjent nie może „zmusić” szpitala do przystąpienia do mediacji. Samo postępowanie nie jest jawne, więc teoretycznie nic się nie traci zgadzając się na mediację, ale oczywiście mediacja nie ma sensu, jeśli stronom nie przyświeca rzeczywisty cel ugodowego zakończenia sporu.

KORZYŚCI Z TEJ MEDIACJI

- Zyskali klienci, bo oszczędzone im zostało ponowne przeżywanie traumatycznych wydarzeń w trakcie wieloletniego procesu cywilnego. Warunki ugody negocjował pełnomocnik, mocodawcy nie musieli być obecni na spotkaniach z mediatorem, stawili się w sądzie na jednym posiedzeniu, na którym sąd zatwierdził ugodę.
- Powodowie otrzymali zadośćuczynienie, które jest co prawda niższe od kwoty, której żądali w pozwie, ale ostatecznie uznali, że odpowiada ono wymogom „full and fair compensation” (czyli rekompensuje w pełni – na tyle, na ile pieniądze są w stanie ją zrekompensować – doznaną krzywdę).
- Uniknęli niepewności, jaka zawsze, niezależnie od tego, jak bardzo “pewna” wydaje się być sytuacja, wiąże się z procesem, opiniami biegłych i zeznaniami świadków. **Nikt nigdy nie da przecież gwarancji tego, jaki wyrok zapadnie...**
- Szpitale i ubezpieczyciel zyskali, bo oni także uniknęli niepewności.
- Jest prawdopodobne, że przegraliby więcej, niż zgodzili się zapłacić na mocy ugody. Na pewno zaoszczędzili też na odsetkach i kosztach procesu.
- Z pewnością nie są także obojętne emocje zatrudnianych przez nich lekarzy, którzy zostali przez sąd karny uznani winnymi błędów lekarskich, a tu mieliby obowiązek ponownie zeznawać – tym razem jako świadkowie.

Opodatkowane są tylko odsetki od otrzymanych w wyniku wydania wyroku lub zawarcia ugody sądowej kwot zadośćuczynienia, odszkodowania i renty. A ugoda zawarta przed mediatorem ma walor ugody sądowej.

Panel dyskusyjny *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp.,
Pacjent – lekarz – szpital. Mediacja w sprawach medycznych,
Jolanta Budzowska, radca prawny, Kraków

art. 5 ust. 4 Ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych stanowi:

„Nie stanowi naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w ust. 1, wykonanie ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej zawartej zgodnie z przepisami prawa.”

Jeśli więc mądry dyrektor i pełnomocnik szpitala rzetelnie oceni przewidywany przebieg i wynik ewentualnego procesu, czyli policzy na przykład, ile szpital zapłaci odsetek ustawowych za opóźnienie w przypadku brnięcia w wieloletni spór sądowy, a dyrektor podejdzie do sprawy rozsądnie, to ugoda wręcz powinna być rozwiązaniem pierwszego wyboru!”

Panel dyskusyjny *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Pacjent – lekarz – szpital. Mediacja w sprawach medycznych*, Jolanta Budzowska, radca prawny, Kraków

Case study 5.

UGODA W SPRAWIE KARNEJ O BŁĄD OKOŁOPORODOWY

Kazus przedstawiony podczas panelu dyskusyjnego *Mediacje w praktyce*, 24 października 2019r., przez radcę prawnego Jolantę Budzowską.

Prokurator stawia zarzuty lekarzowi narażenia dziecka na niebezpieczeństwo utraty życia i zdrowia (art. 160 KK). Postępowanie przygotowawcze (karne) doszło do etapu, kiedy opinie biegłych potwierdziły zarzuty rodziców. Dziecko zmarło podczas porodu, w łonie matki, ponieważ przeoczono objawy zagrażającej zamartwicy.

Położnik nie kwestionował swojej winy. Zadeklarował dobrowolne poddanie się karze. Ponieważ pokrzywdzeni muszą się zgodzić na takie rozwiązanie, prokurator skierował sprawę do mediacji, aby ustalić warunki porozumienia.

KORZYŚCI Z TEJ MEDIACJI

- Po negocjacjach pokrzywdzeni otrzymali zadośćuczynienie z tytułu śmierci osoby bliskiej, odszkodowanie za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, zadośćuczynienie za na-

ruszenie praw pacjenta i zwrot poniesionych kosztów. Razem blisko 350 tys. zł. Lekarz i szpital byli oczywiście ubezpieczeni.

- Zgodzono się na warunkowe umorzenie postępowania przeciwko lekarzowi. Nie tylko z tego powodu, że zostanie wypłacone odszkodowanie. Przede wszystkim dlatego, że lekarz z własnej inicjatywy wpisał do treści projektowanej ugody następujące słowa:
“Lekarz XX wyraża szczere ubolewanie z powodu śmierci dziecka YY i ZZ. Oświadcza, że bardzo przeżył i do dzisiejszego dnia przeżywa to tragiczne wydarzenie, zwłaszcza, że było jedynym takim w całym jego życiu zawodowym. XX serdecznie przeprosza YY i ZZ za niepodjęcie ciągłej, osobistej kontroli zapisu KTG w ciągu całego okresu trwania rozpoczętej w dniu 00.00.000 r. próby oksytcynowej, co przełożyło się na opóźnioną decyzję o podjęciu cięcia cesarskiego. Lekarz przyznaje, że stanowiło to błąd, którego powinien był uniknąć.”
- Powyższe oświadczenie było dla poszkodowanych bardzo ważne emocjonalnie, docenili odwagę i szczerść lekarza.

Case study 6.

UGODA W SPRAWACH BUDOWLANYCH

Kazus przedstawiony podczas panelu dyskusyjnego *Mediacje w praktyce*, 24 października 2019r., przez dyrektora ds. prawnych, mgr. Michała Pogorzelskiego.

„Wykonawca podpisał umowę, która ma przewidziane kary umowne za zwłokę, liczone według stawek dziennych w wysokości odpowiadającej ułamkowej części wynagrodzenia np. 0,1% wartości kontraktu za każdy dzień. Dodatkowo w umowie przewidziano inną karę umowną, którą jest kara za odstąpienie od umowy w wysokości 10% wartości kontraktu.

W trakcie budowy doszło do znacznego przesunięcia względem harmonogramu rzeczowo – finansowego, na co wpływ miały różne czynniki, począwszy od problemów z Podwykonawcami, poprzez konieczność zastosowania rozwiązań zamiennych, na opóźnieniu w dostawach materiałów skończywszy. Nietrudno obliczyć, że kary umowne za zwłokę 100 dni zrównają się z karą za odstąpienie od umowy z winy Wykonawcy, co w pewnym momencie może się dla Wykonawcy okazać bardziej opłacalne. W przypadku robót budowlanych trzymiesięczne opóźnienia to nie jest dużo, szczególnie w przypadku bardziej skomplikowanych inwestycji.

Z perspektywy Wykonawcy, który poniósł już nakłady rzeczowe na budowę, nieopłacalnym było porzucenie kontraktu, tym bardziej, że płatności rozłożone były kwartalnie lub uzależnione od wykonania i odebrania poszczególnych frontów robót. Wykonawca zorganizował i poniósł nakłady związane z zapleczem budowy, związał się umowami podwykonawczymi z wykonawcami i dostawcami (które zapewne również mają restrykcje za zerwanie umów), wniósł stosowne zabezpieczenie należytego wykonania umowy, opłacił składkę ubezpieczeniową CAR, w dobie obowiązujących przepisów może i zatrudnił na umowę o pracę większą ilość pracowników, zakupił materiał i pewnie poniósł jeszcze więcej nakładów. Z dru-

giej jednak strony generowanie przez niego dalszych kar umownych sprawi, że przewyższą jego planowany zysk i w konsekwencji do interesu dołoży, na co pozwolić sobie przecież nie może.

Z perspektywy Zamawiającego wyłonił się zupełnie inny obraz, bowiem budowa była niedokończona i niekompletna. Część robót została wykonana i odebrana, inne zaś jedynie częściowo, stąd niebezpieczeństwo dokonania inwentaryzacji przy pomocy biegłych, wybór dalszego Wykonawcy. To z kolei generowało konieczność przygotowania zupełnie innego opisu przedmiotu zamówienia, poświęcenie czasu na przeprowadzenie postępowania przetargowego, brak gwarancji znalezienia Wykonawcy, który wejdzie po poprzedniku, a jeżeli nawet, to wliczenie tego w koszty inwestycyjne. Dodatkowe problemy z rozmytą odpowiedzialnością gwarancyjną za wykonane elementy (stary Wykonawca podnosił będzie, że Nowy doprowadził do powstania usterki, tym bardziej, że nowy może być zmuszony do częściowej ingerencji w wykonane roboty. Nowy z kolei będzie obwiniał niewłaściwie wykonane a odebrane do tego czasu roboty) – przykłady można mnożyć. Cóż Zamawiającemu po egzekucji kilku złotych więcej w obliczu katastrofy, z którą przyszloby mu się zmierzyć i zapewne do tego wszystkiego jeszcze finalnie dopłacić? A kary umowne przecież naliczyć trzeba.”

KORZYŚCI Z TEJ MEDIACJI

- Zamawiający dostrzegł argumentację Wykonawcy, co do braku wystąpienia winy w niedotrzymaniu części terminów, dał wiarę jego twierdzeniom (np. przyznanie, iż Podwykonawca swoim działaniem przyczynił się do opóźnienia), i że niejednokrotnie brał część odpowiedzialności za zaistniały stan rzeczy na siebie (np. zwłokę w zaopiniowaniu dokumentacji, utrzymaniu Wykonawcy w niepewności co do rozwiązań koncepcyjnych, zbyt późne uzyskanie uzgodnień).
- Wykonawca przyznał, iż termin został niedotrzymany z jego winy, za co bierze pełną odpowiedzialność i oświadcza, że wynikłe kary są należne i zostaną potrącone w drodze kompensaty w częściach ułamkowych z kilku kolejnych faktur.

6.2. KORZYŚCI Z MEDIACJI GOSPODARCZYCH

***Mediacja jest idealnym rozwiązaniem dla osób przedsiębiorczych,
które tworzą i rozwijają organizacje biznesowe.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje gospodarcze – Bariera czy płaszczyzna porozumienia,*
Gorzów Wlkp., 9 maja 2019r., *Konflikt w biznesie.*
Psychologiczne aspekty rozwiązywania sporów gospodarczych
Anna Franecka, mediator, Szczecin

Najczęstsze i najtrafniejsze odpowiedzi na pytanie, dlaczego warto korzystać z mediacji w sprawach gospodarczych?

1) MEDIACJE SĄ SZYBKIE

- w sektorze działalności gospodarczej czas przekłada się na pieniądze;
- mediacja trwa do 3 miesięcy, zwykle są to 1-2 spotkania mediacyjne.

2) MEDIACJE SĄ TAŃSZE

- wpis sądowy w przypadku zawarcia ugody mediacyjnej w toku sprawy sądowej jest zwracany, koszty mediacji strony zwykle ponoszą solidarnie tj. po połowie, niższe koszty prawników, biegłych, podróży;
- korekta księgową faktur na podstawie zapisów ugody.

3) MEDIACJE SĄ ELASTYCZNE

- minimum formalności;
- prawnik nie jest bezwzględnie konieczny (choć w skomplikowanych sprawach jego pomoc jest bardzo przydatna);
- możliwe mediacje on-line, spotkania odrębne.

4) MEDIACJE SĄ SKUTECZNE

- ugoda mediacyjna ma większą szansę na realizację niż wyrok sądu;
- szybka realizacja postanowień ugody (często płatności odbywają się w dniu podpisania ugody lub w bardzo krótkim czasie);
- w mediacji nie ma przegranych;
- szansa na dalszą współpracę i zachowanie relacji biznesowych.

5) UGODA MEDIACYJNA = UGODA SĄDOWA

- ugoda mediacyjna ma po jej zatwierdzeniu przez sąd moc prawną ugody sądowej;
- po uzyskaniu klauzuli wykonalności taka ugoda może stanowić tytuł wykonawczy uprawniający do egzekucji.

6) MEDIACJE SĄ KORZYSTNE WIZERUNKOWO DLA FIRMY

- mediacje są poufne;
- mediacje to innowacyjność - zwiększają efektywność i zapewniają stabilizację;
- przedsiębiorca korzystający z mediacji postrzegany jest jako nowoczesny, o wysokiej świadomości prawnej;
- mediacja pozwala zachować dobre relacje z kontrahentami, pracownikami, wpływa na zachowanie reputacji zawodowej.

(...) niekorzystne rozstrzygnięcie przed sądem to uszczerbek wizerunkowy, co może pogrzebać podwaliny pod negocjowanie przyszłych kontraktów w sektorze prywatnym.

Panel dyskusyjny: *Mediacje w praktyce*,
24 października 2019r., WSB Gorzów Wlkp., *Mediacja w sprawach budowlanych*,
Michał Pogorzelski, dyrektor ds. prawnych,
Gorzów Wlkp.

7) MEDIACJE TO PEWNOŚĆ

- przedsiębiorca ma wpływ na wynik sprawy, bo sam kształtuje ugodę = likwidacja niepewności i ryzyka;
- ugodą mediacyjną to trwałe rozwiązania, wzajemnie satysfakcjonujące.

8) MEDIACJA UMOŻLIWIA NIESTANDARDOWE ROZWIĄZANIA

- strony mogą w ramach ugody mediacyjnej przewidzieć rozliczenie poprzez wymianę, barter, rozłożenie należności na raty, rozszerzenie gwarancji, modyfikację postanowień w dotychczasowych umowach, mogą wprowadzić zabezpieczenia płatności.

(...) formuła mediacji sama w sobie pozwala na kreatywność stron w tworzeniu rozwiązań, akceptowalnych przez nie i zgodnych z prawem.

Panel dyskusyjny: *Mediacje dla biznesu*,
Zielona Góra – 17 grudnia 2018r., *Metody rozwiązywania sporów gospodarczych w polskim systemie prawnym*
dr Tomasz P. Antoszek, Szkoła Prawa Uniwersytetu SWPS, prawnik, psycholog sporów, mediator,
DOM MEDIACYJNY Antoszek i Kamińska, Poznań

9) MEDIACJE TO WYSOKA SKUTECZNOŚĆ

- 60-70% spraw przekazanych do mediacji kończy się zawarciem przez strony ugody mediacyjnej.

10) PRZERWANIE BIEGU PRZEDAWNIEŃ

- skuteczne wszczęcie postępowania mediacyjnego powoduje przerwanie biegu terminu przedawnienia.

Art. 123 § 1 pkt 3 KC stanowi: „*Bieg przedawnienia przerywa się: (...)*

3) przez wszczęcie mediacji.

Przerwanie biegu terminu przedawnienia polega na tym, że dotychczasowy upływ terminu

traci znaczenie prawne. Po przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo.

Zgodnie z treścią art. 183⁶ § 1 KPC „*Wszczęcie mediacji przez stronę następuje z chwilą doręczenia mediatorowi wniosku o przeprowadzenie mediacji, z dołączonym dowodem doręczenia jego odpisu drugiej stronie.*”

W treści art. 183⁶ § 2 KPC ustawodawca wskazuje 4 sytuacje, kiedy - **pomimo złożenia prawidłowego wniosku do mediatora, do wszczęcia mediacji nie dochodzi:**

- pierwsza dotyczy odmowy prowadzenia mediacji przez stałego mediatora,
- druga dotyczy odmowy prowadzenia mediacji przez mediatora wskazanego przez strony, lecz niebędącego stałym mediatorem,
- trzecia przewiduje odmowę prowadzenia mediacji przez osobę, do której strona zwróciła się o przeprowadzenie mediacji albo gdy druga strona nie wyraziła zgody na osobę mediatora,
- ostatnia sytuacja dotyczy braku zgody na mediację jednej ze stron, a strony nie zawierały umowy o mediację.

Art. 183⁶ KPC w treści § 3 przewiduje sytuacje, w których pomimo niewszczęcia mediacji z przyczyn niezależnych od strony inicjującej, dochodzi do wywołania skutku, jaki art. 123 § 1 pkt 3 KC wiąże ze wszczęciem mediacji - przerwania biegu przedawnienia.

I tak, art. 183⁶ § 3 KPC:

„Jeżeli w przypadkach, o których mowa w §2 pkt 1–3, strona wytoczy powództwo o roszczenie, które było objęte wnioskiem o przeprowadzenie mediacji, w terminie trzech miesięcy od dnia:

- 1) w którym mediator lub druga strona złożyli oświadczenie powodujące, że mediacja nie została wszczęta albo*
- 2) następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia wniosku o przeprowadzenie mediacji, gdy mediator lub druga strona nie złożyli oświadczenia, o którym mowa w pkt 1– w odniesieniu do tego roszczenia zostają zachowane skutki przewidziane dla wszczęcia mediacji.”*

Lektura wskazanego powyżej przepisu pozwala na stwierdzenie, że warto zapamiętać, iż w przypadku braku umowy o mediację i jednocześnie braku zgody na mediację zainicjowaną przez stronę przeciwną, nie dochodzi do przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia objętego wnioskiem o przeprowadzenie mediacji.

Wszczęcie postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów konsumenckich przerywa bieg przedawnienia roszczenia będącego przedmiotem sporu. Przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone.

Panel dyskusyjny: *Mediacje jako platforma dialogu dla biznesu,*
Zielona Góra - 28 maja 2019 r. *„Mediacja w ubezpieczeniach*
gospodarczych – realna szansa czy utopijna idea?
Patrycja Jarus, mediator, Poznań

Na początku był konflikt...

***Konflikt może być czynnikiem aktywizującym, integrującym, stwarzającym warunki do poszukiwania nowych rozwiązań.
Może być lekcją, podczas której partnerzy uczą się wyrażać swoje opinie, poglądy, stanowiska, tworzą wartości ważne dla ogółu społeczeństwa.***

Panel dyskusyjny: *Mediacje gospodarcze – Bariera czy płaszczyzna porozumienia,*
Gorzów Wlkp., 9 maja 2019r., *Konflikt w biznesie.*
Psychologiczne aspekty rozwiązywania sporów gospodarczych
Anna Franecka, mediator, Szczecin

Do zobaczenia w mediacji :-)

Akty prawne dotyczące mediacji obowiązujące na dzień 01.11.2019r.

1. PODSTAWOWE AKTY PRAWNE DOTYCZĄCE MEDIACJI W PRAWIE PRYWATNYM, WŁĄCZNIE ZE SPORAMI GOSPODARCZYMI

Ustawa - Kodeks postępowania cywilnego z dnia 17 listopada 1964 r., Dz.U. z 2018 r., poz. 155 z późn. zm.

Ustawa - Kodeks cywilny z dnia 23 kwietnia 1964 r., Dz.U. z 2017 r., poz. 459 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym z dnia 20 czerwca 2016 r., Dz. U. z 2016 r., poz. 921.

Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r., Dz. U. z 2018 r., poz.300, z późn. zm.

Ustawa o ustroju sądów powszechnych z dnia 27 lipca 2001 r. Dz. U. z 2018 r., poz. 23, 3, 5, 106, 138, z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie prowadzenia listy stałych mediatorów z dnia 20 stycznia 2016 r., Dz. U. z 2016 r., poz. 122.

Ustawa Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r., Dz.U. z 2004 r., Nr 19 poz. 177, z późn. zm.; warto zwrócić uwagę na projektowaną nowelizację PZP, gdzie akcentuje się rolę mediacji i ośrodka mediacyjnego przy Prokuraturii Generalnej.

Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r., Dz. U. z 2009 r., Nr 157 poz. 1240, z późn. zm.

Ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych z dnia 17 grudnia 2004 r., Dz. U. z 2005 r., Nr 14 poz. 114, z późn. zm.

2. MEDIACJA W SPRAWACH PRACOWNICZYCH

Ustawa o rozwiązywaniu sporów zbiorowych z dnia 23 maja 1991 r., Dz. U. z 2018 r., poz. 399, z późn. zm.

Ustawa – Prawo pracy z dnia 26 czerwca 1974 r., Dz. U. z 1974 r., Nr 24 poz. 141, z późn. zm.

Ustawa o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego z dnia 24 lipca 2015 r., Dz. U. z 2015 r., poz.1240, z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie warunków wynagradzania mediatorów z listy ustalonej przez ministra właściwego do spraw pracy z dnia 8 grudnia 2004 r., Dz. U. z 2004 r., nr 269 poz. 2673

3. MEDIACJA W SPRAWACH RODZINNYCH

Akty wskazane w pkt. 1., zwłaszcza KPC oraz:

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Dz.U. z 1964 r., nr 9 poz. 59, z późn. zm.

4. MEDIACJA W SPRAWACH ADMINISTRACYJNYCH

Ustawa - Kodeks postępowania administracyjnego z dnia 14 czerwca 1960 r., Dz. U z 2017r., poz. 1257 z późn. zm.

Ustawa o ustroju sądów administracyjnych z dnia 25 lipca 2002 r., Dz. U. z 2017r., poz. 2188 z późn. zm.

Ustawa prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi z dnia 30 sierpnia 2002 r., Dz. U. z 2017 r., poz. 1369 z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu administracyjnym z dnia 2 czerwca 2017 r., Dz.U. z 2017 r., poz.1088

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, Dz. U. z 2017 r., poz. 1566, z późn. zm.

Regulamin wewnętrznego urzędowania wojewódzkich sądów administracyjnych, Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 sierpnia 2015 r., Dz. U. z 2015 r., poz. 1177.

5. MEDIACJA W PRAWIE KARNYM

Ustawa kodeks postępowania karnego z dnia 6 czerwca 1997 r., Dz. U. z 2017 poz. 1904, 2405 z późn. zm.

Ustawa Kodeks karny z dnia 6 czerwca 1997 r., Dz. U. z 2017 r., poz. 2204

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych z dnia 7 maja 2015 r., Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2003 roku w sprawie wysokości i sposobu obliczania wydatków Skarbu Państwa w postępowaniu karnym, tekst jednolity - Dz. U. z 2013 r., poz. 663

6. REGULACJE UNII EUROPEJSKIEJ DOT. MEDIACJI

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2013/11/UE z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie alternatywnych metod rozstrzygania sporów konsumenckich oraz zmiany rozporządzenia (WE) nr 2006/2004 i dyrektywy 2009/22/WE.

Rozporządzenie Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych.

7. ZASADY ETYCZNE I INNE DOKUMENTY

Spółeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości - Kodeks Etyczny Mediatorów Polskich.

Zasady Etyczne poszczególnych ośrodków mediacyjnych.

Kodeks Etyki Radcy Prawnego stanowiący załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r.

Zbiór Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

Regulamin wykonywania zawodu radcy prawnego ustanowiony uchwałą nr 94/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 13 czerwca 2015 r.

Standardy szkolenia mediatorów uchwalone przez Radę w dniu 29 października 2007 roku, - Społeczna Rada do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów i Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.

Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie powołania Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości.

Gorzów Wlkp., dnia .....

**Lubuskie Centrum
Arbitrażu i Mediacji
ul. Walczaka 25
66-400 Gorzów Wlkp.**

Wniosek o przeprowadzenie mediacji w Lubuskim Centrum Arbitrażu i Mediacji

Zgodnie z postawieniami Regulaminu Mediacji oraz art. 183(6) kodeksu postępowania cywilnego wnoszę o przeprowadzenie mediacji w Lubuskim Centrum Arbitrażu i Mediacji.

Strony postępowania: ich dane teleadresowe i dane pełnomocnika do uczestniczenia w mediacji:

Wnioskodawca:	
Telefon:	e-mail:
Reprezentowany przez:	
Telefon:	e-mail:

Strona 2:	
Telefon:	e-mail:
Reprezentowany przez:	
Telefon:	e-mail:

2. Określenie żądania:

---

3. Okoliczności uzasadniające żądanie

---

4. Oświadczenia stron o wyrażeniu zgody na mediację:

Wnioskodawca wyraża zgodę na przeprowadzenie mediacji w Lubuskim Centrum Arbitrażu i Mediacji i oświadcza, że po zapoznaniu się z postanowieniami Regulaminu Mediacji Centrum, niniejszym go akceptuje.

Składając niniejszy wniosek Strona - Wnioskodawca przyjmuje do wiadomości i wyraża zgodę na warunki finansowe zawarte w tym Regulaminie.

5. Oświadczenia stron o zachowaniu poufności przebiegu mediacji:

Strona – Wnioskodawca zobowiązuje się do zachowania poufności w niniejszej sprawie mediacji, zgodnie z Regulaminem Mediacji Centrum.

6. Wskazanie mediatora.

- (a) Strona zgodnie wskazuje na mediatora pana/panią _____,
- (b) Strona wskazuje następujących kandydatów na mediatora w kolejności swojej preferencji:
_____
_____;

W przypadku niemożności uzgodnienia kandydatury na mediatora, strona zgadza się, że mediatora wyznaczy Prezes Centrum

- (c) Strona zgodnie wnosi o wyznaczenie mediatora przez Prezesa CAM.

_____
Miejsce, data

_____
Podpis Strony 1

_____
Podpis Strony 2

7. Lista załączników:

- a. dowód doręczenia wniosku stronie przeciwnej
- b. pełnomocnictwa (jeśli Strona ma pełnomocnika)
- c. dowód uiszczenia opłaty administracyjnej
- d. _____

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Gorzów Wlkp., dnia .....

**Lubuskie Centrum
 Arbitrażu i Mediacji
 ul. Walczaka 25
 66-400 Gorzów Wlkp.**

**Wniosek o przeprowadzenie mediacji
 w Lubuskim Centrum Arbitrażu i Mediacji**

Zgodnie z postawieniami Regulaminu Mediacji oraz art. 183(6) kodeksu postępowania cywilnego wnoszę o przeprowadzenie mediacji w Lubuskim Centrum Arbitrażu i Mediacji.

Strony postępowania: ich dane teled adresowe i dane pełnomocnika do uczestniczenia w mediacji:

Strona 1:	
Telefon:	e-mail:
Reprezentowany przez:	
Telefon:	e-mail:

Strona 2:	
Telefon:	e-mail:
Reprezentowany przez:	
Telefon:	e-mail:

2. Określenie żądania:

---

3. Okoliczności uzasadniające żądanie

---

5. Oświadczenia stron o zachowaniu poufności przebiegu mediacji:

Strony zgodnie zobowiązują się do zachowania poufności w niniejszej sprawie mediacji, zgodnie z Regulaminem Mediacji Centrum.

6. Wskazanie mediatora.

- (a) Strony zgodnie wskazują na mediatora pana/panią _____,
- (b) Strony wskazują następujących kandydatów na mediatora w kolejności swojej preferencji: _____; W przypadku niemożności uzgodnienia kandydatury na mediatora, strony zgadzają się, że mediatora wyznaczy Prezes Centrum
- (c) Strony zgodnie wnoszą o wyznaczenie mediatora przez Prezesa CAM.

_____
Miejsce, data

_____
Podpis Strony 1

_____
Podpis Strony 2

7. Lista załączników:

- a. dowód doręczenia wniosku stronie przeciwnej
- b. pełnomocnictwa (jeśli Strona ma pełnomocnika)
- c. dowód uiszczenia opłaty administracyjnej

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Biznesu w Gorzowie Wlkp.

**Wyższa
Szkoła
Biznesu**
w Gorzowie
Wielkopolskim

ul. Walczaka 25
66-400 Gorzów Wlkp.
www.wsb.gorzow.pl